

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Hospodaření Základní školy a Mateřské školy Úsov
Financial Management of the Primary School and Nursery School of Úsov

Studentka: Dana Přecechtělová
Vedoucí bakalářské práce: Ing. David Lenert, Ph.D., MBA

Šumperk 2014

Zadání bakalářské práce

Student: **Dana Přecechtělová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 01 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Hospodaření Základní školy a Mateřské školy Úsov**
Financial Management of the Primary School and Nursery School of Úsov

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Organizace a řízení školství v České republice
  3. Zásady financování regionálního školství
  4. Analýza hospodaření Základní školy a Mateřské školy Úsov
  5. Zhodnocení analýzy, návrhy a doporučení
  6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- MOCKOVČIAKOVÁ, A., Z. MORÁVEK a D. PROKŮPKOVÁ. *Příspěvkové organizace 2012 – 2013*. 6. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2012. 472 s. ISBN 978-80-7357-736-0.
- PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- REKTOŘÍK, Jaroslav. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 303 s. ISBN 978-80-86929-29-3.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. David Lenert, Ph.D., MBA**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem celou práci, kromě přílohy č.6 a 7, vypracovala samostatně.

V Šumperku dne 9. 5. 2014

Dana Přecechtělová

.....
Dana Přecechtělová

Obsah

1	ÚVOD	5
2	ORGANIZACE A ŘÍZENÍ ŠKOLSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	7
2.1	Vzdělávací proces v České republice.....	7
2.2	Stupně vzdělávací soustavy v ČR.....	8
2.2.1	Předškolní výchova	8
2.2.2	Základní povinné školství.....	9
2.2.3	Střední, terciární a jiné vzdělávání	10
2.3	Právní postavení škol a školských zařízení	11
2.4	Regionální školství.....	12
2.4.1	Krajská úroveň	13
2.4.2	Místní úroveň	14
2.5	Příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem	15
2.5.1	Zřízení příspěvkové organizace	16
2.5.2	Hlavní a doplňková činnost	16
3	ZÁSADY FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ	18
3.1	Hospodaření příspěvkových organizací	19
3.1.1	Peněžní fondy příspěvkových organizací	19
3.1.2	Finanční kontrola v příspěvkových organizacích.....	21
3.2	Normativy.....	23
3.2.1	Republikové normativy	25
3.2.2	Krajské normativy	26
3.3	Finanční analýza účetních výkazů	27
3.3.1	Význam a poslání finanční analýzy.....	27
3.3.2	Zdroje finanční analýzy	27
3.3.3	Metody finanční analýzy	28
4	ANALÝZA HOSPODAŘENÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY A MATEŘSKÉ ŠKOLY ÚSOV	29
4.1	Historie školství v Úsově	29
4.2	Charakteristika vybrané příspěvkové organizace	31
4.2.1	Majetek příspěvkové organizace.....	32
4.2.2	Charakteristika školy	33
4.3	Výsledky hospodaření ZŠ a MŠ Úsov	34
4.3.1	Analýza hospodaření v roce 2009	34

4.3.2	Analýza hospodaření v roce 2010	36
4.3.3	Analýza hospodaření v roce 2011	38
4.3.4	Analýza hospodaření v roce 2012	40
4.3.5	Analýza hospodaření v roce 2013	42
5	ZHODNOCENÍ ANALÝZY, NÁVRHY A DOPORUČENÍ.....	45
5.1	Zhodnocení hospodaření v hlavní činnosti.....	45
5.2	Zhodnocení hospodářské a ostatní činnosti.....	48
5.3	Návrhy a doporučení ke zlepšení finanční situace.....	49
5.3.1	Prostředky na provoz ZŠ a MŠ Úsov	51
6	ZÁVĚR	53
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	55
	SEZNAM ZKRATEK	57
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1 ÚVOD

Vzdělávání a škola jsou pojmy, které se dotýkají každého jednotlivce ve společnosti, provázejí nás v průběhu celého života. Vzdelávání je kolektivní statek, je současně zaměřeno na osobní rozvoj jednotlivce, na začleňování jednotlivce do společnosti, na přípravu důležitou k budoucímu uplatnění na trhu práce. Má vliv na životní i ekonomickou úroveň v zemi. Školství, věda a výzkum jsou považovány za klíčovou oblast pro růst konkurenceschopnosti. Stát na sebe přebírá odpovědnost při vytváření dlouhodobých záměrů rozvoje vzdělávání, při vytváření legislativního rámce pro oblast školství a vzdělávání a vytyčení klíčových kompetencí. Nezastupitelnou roli má stát při rozhodování a zajišťování způsobů financování a v neposlední řadě na kontrole naplňování vytyčených cílů.

Komplexní program vzdělávání, mezinárodně označovaný pojmem kurikulum, zahrnuje celý proces vzdělávání; prostředí, ve kterém probíhá i prostředky, kterými se dosahuje vytyčených cílů. Komplexnost v tomto případě znamená zahrnutí odpovědí na otázky koho, jak, kdy a proč vzdělávat, ale i za co a za jakých podmínek. A právě na otázky za co a za jakých podmínek bude zaměřena pozornost v následující práci.

Bakalářská práce je blíže zaměřena na oblast regionálního školství, do kterého spadá předškolní výchova, základní povinná školní docházka, střední, vyšší odborné a zájmové vzdělávání a služby školských zařízení. Jsou to právnické subjekty, které za účelem působení v regionu zřizují obce, kraje, dobrovolné svazky obcí, církve a jiné fyzické či právnické osoby.

Cílem bakalářské práce je provedení hodnocení hospodaření Základní školy a Mateřské školy Úsov, příspěvkové organizace, jejímž zřizovatelem je obec Úsov, analyzovat finanční toky plynoucí do regionálního školství a navržení možných změn a opatření vedoucích ke zlepšení finanční situace vybrané školy.

Práce je rozdělena na dvě části, teoretickou, ve které je použita metoda popisu a rešerše odborné literatury a právních předpisů. Ve druhé praktické části je pomocí analýzy časové řady proveden rozbor hospodaření konkrétní vybrané školy za pětileté období let 2009 až 2013 a jsou navržena opatření vedoucí ke zlepšení finanční situace školy. Pro tuto analýzu jsou využita data z ekonomických výkazů za dané období a z interních dokumentů školy.

Druhá kapitola obsahuje přehled o organizaci a řízení školství v České republice, jakým způsobem probíhá vzdělávací proces, jakými stupni vzdělávací soustavy je školský systém tvořen. Právnímu postavení škol a školských zařízení je věnována samostatná podkapitola. Z oblasti regionálního školství je věnována pozornost zřizování příspěvkových organizací územními samosprávnými celky a rozdělení jejich činností na hlavní a doplňkové.

Zásadám financování regionálního školství se věnuje třetí kapitola bakalářské práce. Regionální školství je svým rozsahem jeden z nejvýznamnějších segmentů veřejného sektoru a tomu odpovídá i vysoká náročnost na zdroje jeho financování. Základní dokument upravující financování regionálního školství, školský zákon, stanovuje normativní způsob poskytování finančních prostředků, zmocňuje MŠMT stanovit republikové normativy a krajským úřadům ukládá stanovovat krajské normativy. Závěr třetí kapitoly se dotýká analýzy účetních výkazů, jaké mají význam a jaké zdroje a metody se používají ke efektivnímu řízení každé účetní jednotky.

Čtvrtá kapitola charakterizuje vybranou příspěvkovou organizaci ZŠ a MŠ Úsov, základní údaje o škole a její historii. Analyzuje finanční hospodaření v letech 2009 až 2013 prostřednictvím základních metod finanční analýzy, metody analýzy časových řad a komparační metody.

Zhodnocení finančního hospodaření školy je shrnuto v kapitole číslo pět. V souhrnných tabulkách jsou uvedeny zdroje a výše příjmů, vynakládané finanční prostředky na hlavní i vedlejší činnosti příspěvkové organizace, počty žáků a pedagogických i nepedagogických pracovníků školy za celé sledované pětileté období.

V závěru bakalářské práce je shrnuta celá problematika organizace a řízení školství v České republice, zásady financování regionálního školství a analýza hospodaření vybrané příspěvkové organizace.

K vypracování práce je použita odborná literatura, platné zákony, webové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Interní materiály a ekonomické výkazy Základní školy a Mateřské školy Úsov jsou navíc konzultovány se ekonomickou pracovnící a ředitelem školy.

2 ORGANIZACE A ŘÍZENÍ ŠKOLSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE

2.1 Vzdělávací proces v České republice

Vzdělávání je proces, při kterém si všechny věkové vrstvy obyvatelstva osvojují nejrůznější znalosti, návyky a dovednosti. Tento proces probíhá učením, tedy získáváním těchto znalostí a dovedností. Výsledkem vzdělávacího procesu je vzdělání člověka, nabytí těch vědomostí, které rozvíjí jeho poznání a vědomostí, které ovlivňují jeho vlastnosti, postoje, poznání i praktické dovednosti.

Teorii vzdělávání se zabývá didaktika, součást pedagogiky. Zabývá se metodami, postupy, cíli a formami školního vyučování. Cílem výchovně-vzdělávacího procesu je mnohostranný rozvoj osobnosti nejen jednotlivce, ale celé společnosti.

Vzdělávání v České republice (ČR) je veřejná služba, která se uskutečňuje ve shodě se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání ve znění pozdějších předpisů (školský zákon). Tento zákon upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství.¹

Školství je obecný termín zahrnující jednak vzdělávání ve všech jeho formách, instituce zabezpečující vzdělávání a podpůrné služby, samotné pracovníky zajišťující vzdělávání a s ním spojené služby, jakož i legislativní rámec upravující poskytování vzdělávání a služeb.

---

¹Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění.

2.2 Stupně vzdělávací soustavy v ČR

Vzdělávací systém v České republice vychází z dlouholeté tradice počínající rokem 1774, kdy byla zavedena povinná školní docházka. Práva občanů a povinnosti státu v souvislostise vzděláváním jsou dány článkem 33 Listiny základních práv a svobod.²

Dnes fungují v ČR všechny typy vzdělávání - od předškolního, přes základní, střední, vysoké, postgraduální až po celoživotní. Péče o kvalitu vzdělávání se prosazuje prostřednictvím dlouhodobých záměrů vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy a výročních zpráv o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy.

2.2.1 Předškolní výchova

Předškolní vzdělávání není v České republice (ČR) povinné, probíhá ve veřejných (státních), firemních, církevních nebo soukromých školách. Mateřské školy mají v ČR vlivem vysoké zaměstnanosti žen silnou tradici. Poskytují předškolní vzdělávání pro děti ve věku od tří do pěti let. Fungují jako samostatná školská zařízení nebo ve spojení s jiným školským zařízením, nejčastěji základní školou.

Tab. 2.1: Počet dětí v předškolním vzdělávání v letech 2009 – 2013

	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Počet dětí celkem	303 899	316 671	331 782	345 850	358 104
Podíl umístěných dětí k populaci 3-5letých	102,4%	102,7%	101,7%	98,8%	98,8%

ZDROJ: Databáze Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), *Výkonová data o školách a školských zařízeních*, vlastní zpracování

Uváděná data v tabulce 2.1 o počtu dětí celkem zahrnují počty dětí navštěvujících mateřské školy a přípravné třídy pro děti se sociálním znevýhodněním a škol speciálních. V celém pětiletém sledovaném období mají stoupající tendenci. Přesazení 100% hranice u podílu dětí navštěvujících předškolní zařízení k populaci 3-5letých je způsobena počtem dětí starších, u kterých došlo z různých důvodů k odložení povinné školní docházky.³

² Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

³ MŠMT ČR. *Výkonová data o školách a školských zařízeních*. [online].

2.2.2 Základní povinné školství

Základní vzdělávání je jedinou povinnou etapou ve vzdělávacím procesu v ČR, absolvují ji děti v rozmezí od šesti do patnácti let. Plnění povinnosti školní docházky se řídí § 36 až § 43 zákona školského zákona č. 561/2004 Sb. Povinnou školní docházku mohou nadané děti absolvovat i v kombinaci se studiem na nižším stupni víceletého gymnázia a konzervatoře. Pro žáky s nízkou úrovní rozvoje, rozumových schopností, psychických zvláštností nebo zdravotního postižení se zřizují Základní školy speciální s desetiletým studijním programem.

Obsah základního vzdělávání je v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) orientačně rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí:⁴

Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk)

Matematika a její aplikace (Matematika a její aplikace)

Informační a komunikační technologie (Informační a komunikační technologie)

Člověk a jeho svět (Člověk a jeho svět)

Člověk a společnost (Dějepis, Výchova k občanství)

Člověk a příroda (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)

Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova)

Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)

Člověk a svět práce (Člověk a svět práce)

Podrobnosti o organizaci a průběhu základního vzdělávání stanoví Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) ve vyhlášce č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky a ve vyhlášce č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

---

⁴ MŠMT ČR. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*, č. j. MSMT-2647/2013-210 upravený. [online].

Tab. 2.2: Počty žáků s povinnou školní docházkou v letech 2009 - 2013

	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Počet žáků celkem	858 627	836 372	830 908	835 796	848 755
z toho žáci konzervatoří a speciálních škol (SŠ)	42 612	41 913	41 422	41 154	40 805
Podíl na populaci 6-14letých	102,0%	102,6%	99,5%	99,3%	98,7%

ZDROJ: Databáze Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), *Výkonová data o školách a školských zařízeních*, vlastní zpracování

Postupné snižování počtu žáků speciálních škol, viz tabulka 2.2, je mimo jiné zapříčiněno i vzrůstající snahou začleňovat žáky s různým stupněm postižení do výuky mezi žáky zdravé.

V roce 1998 bylo schváleno jako experiment MŠMT a ověřováno Výzkumným ústavem pedagogickým domácí vyučování. Od 1. ledna 2005 je novým školským zákonem uzákoněno jako jedna z forem individuálního vzdělávání pro žáky prvního stupně základní školy, žák si v domácím vzdělávání plní povinnou školní docházku. Od školního roku 2007/2008 probíhá v ČR pokusné ověřování domácího vzdělávání i na druhém stupni základních škol.⁵

2.2.3 Střední, terciární a jiné vzdělávání

Do kategorie **střední vzdělávání** náleží vzdělání označené stupněm střední, střední s výučním listem a střední s maturitní zkouškou. Uskutečňuje se v gymnáziích, středních odborných školách, středních odborných učilištích a v konzervatořích. Rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání, dále vytváří předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život, samostatné získávání informací a celoživotní učení, pokračování v navazujícím vzdělávání a přípravu pro výkon povolání nebo pracovní činnosti.⁶

Terciární vzdělávání je zařazeno jako studium navazující na úplné střední vzdělání s maturitou. Do terciárního vzdělávání je zařazeno dvouleté vyšší odborné studium a vysokoškolské vzdělání. Standardní vysokoškolské studium může trvat nejméně tři a nejvíce

⁵ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění, §41.

⁶ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění, § 57 a 58.

sedm let. K vyššímu odbornému i vysokoškolskému vzdělání mají přístup žáci s úplným středoškolským vzděláním zakončeným maturitou.

Zákonč. 111/1998 Sb., o vysokých školách umožnil rozvoj neuniverzitního soukromého sektoru v oblasti vysokého školství. Změnil právní postavení vysokých škol, které až na výjimku vysokých škol vojenské a policejní, nejsou institucemi státními, ale veřejnoprávními a disponují vlastním majetkem.⁷

V osmé části školského zákona jsou vyjmenovány **jiné typy vzdělávání**. Základní umělecké vzdělávání poskytuje základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech a vyučuje se na základních uměleckých školách. Jazykové vzdělávání se uskutečňuje na jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky. Školská zařízení pro zájmové vzdělávání poskytují účastníkům naplnění volného času zájmovou činností.⁸

2.3 Právní postavení škol a školských zařízení

Z časového hlediska lze legislativní úpravu výkonu státní správy a samosprávy ve školství a úpravu škol a školských zařízení rozdělit na období před rokem 1989, na období před transformací a na období probíhající transformace, které probíhá od počátku roku 1990 do současnosti. Pro zmíněné transformační období je charakteristický vstup soukromého sektoru do školství a ukončení monopolu státu na poskytování vzdělávacích služeb.⁹

V České republice se zaváděním zmíněných transformačních kroků rozšířila struktura poskytovaných vzdělávacích služeb, volba jednotlivých typů škol i možnost volby způsobu vzdělávání. Nadále je však fungování školského systému podřízeno vzdělávací politice země a je zcela nebo částečně financováno státem.

Školy a školská zařízení v ČR se rozdělují podle zřizovatele a jejich právního postavení dle současné platné legislativy do šesti kategorií.

---

⁷Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).

⁸Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění, § 109 – 112.

⁹ NAHODIL, František a kolektiv. *Ekonomika veřejného sektoru*. 2. doplněné vydání. Praha: EUPRESS, 2006. 104 stran. ISBN 80-86754-05-7.

- Kraj, obec a dobrovolný svazek obcí, jehož předmětem činnosti jsou úkoly v oblasti školství, zřizuje školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona.
- MŠMT zřizuje školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo státní příspěvkové organizace podle § 54 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.
- Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo práce a sociálních věcí zřizuje školy a školská zařízení jako organizační složky státu nebo jako jejich součásti dle zákona č. 219/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- Ministerstvo zahraničních věcí zřizuje školy při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky jako součást těchto úřadů.
Ministerstva plní funkci zřizovatelů škol a školských zařízení jménem státu.
- Registrované církve a náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy na základě § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech).
- Ostatní právnické osoby nebo fyzické osoby zřizují školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo jako právnické osoby podle zvláštních právních předpisů, jejichž předmětem činnosti je poskytování vzdělávání nebo školských služeb, například obchodní zákoník, zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů.¹⁰

2.4 Regionální školství

Pojem regionální školství je termín, který není v české legislativě jednoznačně definován. Obecně toto pojmenování zahrnuje školy a školská zařízení zřizované v regionu kraje, obcemi

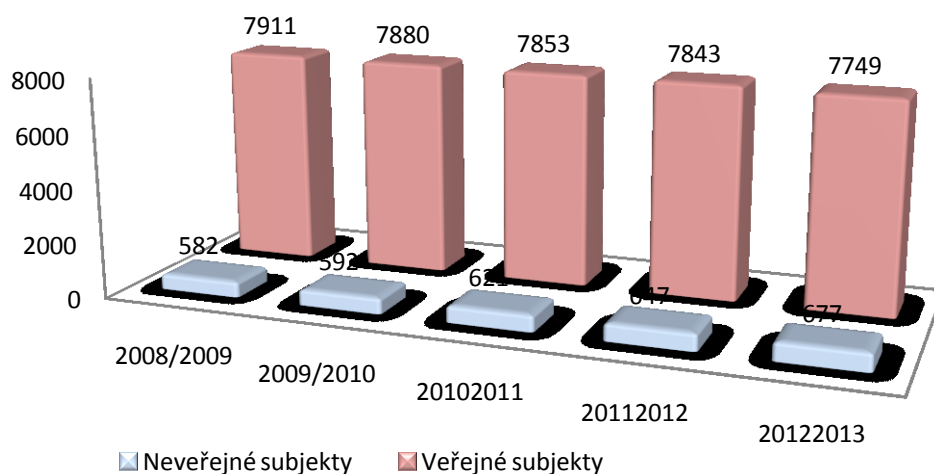
---

¹⁰ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění, § 8.

a dobrovolnými svazky obcí, školy soukromé a církevní. Školy a školská zařízení jsou jimi zřizovány jako příspěvkové organizace, právnické osoby nebo školské právnické osoby.

V grafu č. 2.1 jsou mezi veřejné subjekty zařazeny školy a školská zařízení zřizované kraji, obcemi a dobrovolnými svazky obcí. Jejich celkový počet zahrnuje jak právní subjekty s jedním druhem školy (pouze základní škola nebo pouze mateřská škola), tak právní subjekty s více druhy škol (základní škola a mateřská škola jako jedna právnická osoba). V kategorii neveřejných subjektů jsou započítány školy zřizované registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi a školy soukromé.

Graf 2.1: Počty veřejných a neveřejných škol v regionálním školství

ZDROJ: MŠMT ČR. *Výroční zpráva o rozvoji vzdělávání v České republice v roce 2012*, vlastní zpracování

2.4.1 Krajská úroveň

Krajský úřad zpracovává každé dva roky dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji, a to v souladu s dlouhodobým záměrem České republiky. Vychází přitom z analýzy dosavadního vývoje vzdělávání, z demografických předpokladů, z vývoje trhu práce a z hospodářských cílů na svém území. Stanoví cíle pro jednotlivé oblasti vzdělávání, především strukturu oborů a jejich kapacitu, a návrh na financování. Každoročně zpracovává výroční zprávu o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji.

Kraje jsou zřizovatelem vyšších odborných škol, středních škol a dále škol a školských zařízení pro žáky se zvláštními potřebami, základních speciálních škol, škol s vyučovacím jazykem národnostní menšiny, jazykových školských právem státní jazykové zkoušky, základních uměleckých škol a školských zařízení sloužících uvedeným školám včetně zařízení pro

zájmové vzdělávání a dalších institucí. Zastoupení jednotlivých typů příspěvkových organizací (PO) v Olomouckém kraji v roce 2012 udává následující tabulka.¹¹

Tab.2.3: Počet PO zřizovaných Olomouckým krajem v roce 2012

Typ školy, školského zařízení	Počet PO zřizovaných Olomouckým krajem
Gymnázia	14
Vyšší odborné a střední odborné školy	4
Střední odborné školy	15
Střední odborné školy a střední odborná učiliště	14
Střední odborná učiliště, odborná učiliště	13
Odborná učiliště a praktické školy	3
Speciální střední školy	1
Speciální školy	19
Speciální školy a dětský domov	3
Dětské domovy	8
Základní umělecké školy	17
Domy dětí a mládeže, střediska volného času	6
Pedagogicko-psychologické poradny	1
Jazykové školy	1
Základní školy a mateřské školy	1
Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků	1
Školní jídelna	1

ZDROJ: Výroční zpráva Olomouckého kraje 2012, vlastní zpracování

2.4.2 Místní úroveň

Obce jsou důležitou složkou veřejné správy (státní správu ve školství obce v současné době nevykonávají vůbec). V rámci samosprávy jsou odpovědné za zajištění podmínek pro povinnou školní docházku a pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Obce nebo dobrovolné svazky obcí zřizují a poekonomické stránce spravují mateřské školy a základní školy. Zajišťují také, aby bylo poskytováno školní stravování a zabezpečena péče o žáky i mimo vyučovací dobu. Přesné počty mateřských a základních škol v Olomouckém kraji v roce 2013, počet tříd, dětí a učitelů s rozdělením po jednotlivých okresech, udává tabulka 2.4.¹²

¹¹ Olomoucký kraj. *Výroční zpráva Olomouckého kraje 2012*. Olomoucký kraj, 2013. 96 s. ISBN: 978-80-87535-68-4.

¹² Krajská správa ČSÚ v Olomouci. *Statistická ročenka Olomouckého kraje 2013*. [online].

Tab. 2.4: Počet mateřských a základních škol v olomouckém kraji v roce 2012

	Předškolní vzdělávání				Základní vzdělávání			
	školy	třídy	děti	učitelé	školy	třídy	žáci	učitelé
Jeseník	28	57	1 409	114	18	168	3 172	244
Olomouc	115	370	8 698	678	101	955	17 897	1 311
Prostějov	72	168	3 933	302	48	425	8 325	578
Přerov	88	194	4 434	354	65	526	9 950	717
Šumperk	70	187	4 404	341	67	547	9 913	770
Olomoucký kraj celkem	373	976	22 878	1 789	299	2 621	49 257	3 619

ZDROJ: *Statistická ročenka Olomouckého kraje 2013*, vlastní zpracování

2.5 Příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem

Základní pravidla jednání a rozhodování pro příspěvkové organizace (PO) zřizované obcemi a kraji jsou dána zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích a zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Obce a kraje jsou veřejnoprávní korporace, mohou mít svůj vlastní majetek, hospodaří dle vlastního rozpočtu, jsou územními samosprávnými celky (ÚSC). Z veřejnoprávní povahy ÚSC vyplývá, že mohou zřizovat PO pro takové účely, které souvisejí s jejich samostatnou působností.¹³

„Do samostatné působnosti obce patří zejména záležitosti uvedené v § 84, 85 a 102, s výjimkou vydávání nařízení obce. Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.“

„Obec může pro výkon samostatné působnosti zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky obce, pokud zákon nestanoví jinak.“¹⁴

¹³ MOCKOVČIAKOVÁ, A., Z. MORÁVEK a D. PROKŮPKOVÁ. *Příspěvkové organizace 2012 – 2013*. 6. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2012. 472 s. ISBN 978-80-7357-736-0.

¹⁴ Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., § 35.

2.5.1 Zřízení příspěvkové organizace

Po rozhodnutí zastupitelstva obce či kraje zřídit příspěvkovou organizaci, je jejich povinností vydat a schválit zřizovací listinu a podat návrh na zápis příspěvkové organizace do obchodního rejstříku.

Zřizovací listina musí obsahovat minimálně tyto informace:

- úplný název zřizovatele, je-li jím obec, uveďte se také její zařazení do okresu,
- název, sídlo příspěvkové organizace a její identifikační číslo osoby poskytnuté správcem základního registru osob; název musí vylučovat možnost záměny s názvy jiných příspěvkových organizací,
- vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace,
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizaci předává k hospodaření (svěřený majetek),
- vymezení práv a povinností k efektivnímu a ekonomickému hospodaření se svěřeným majetkem, aby mohla plnit hlavní účel, k němuž byla zřízena,
- okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel příspěvkové organizace,
- vymezení doby, na kterou je organizace zřízena.¹⁵

Příspěvková organizace je právnickou osobou, vzniká i zaniká rozhodnutím zřizovatele. Pokud zřizovatel rozhodne o jejím zrušení, přechází majetek, práva i závazky na zřizovatele. Zřizovatel provádí kontrolu hospodaření příspěvkové organizace.

2.5.2 Hlavní a doplňková činnost

Předmět hlavní činnosti musí být formulován tak, aby měla obecnou povahu a vystihovala podstatu a základní smysl činnosti organizace. Hlavní činnost, která je uvedena ve zřizovací listině příspěvkové organizace, není živnostenským podnikáním. Před pojmenováním předmětu činnosti je důležité vyhodnotit dopady a důsledky souvislostí ekonomických zákonů na hospodaření zřizované příspěvkové organizace.

---

¹⁵ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, § 27.

Hlavní činnost musí být v souladu s těmito zákony:

- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění posledních předpisů – definuje v § 18, odst. 7 příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů u poplatníků nezaložených za účelem podnikání,
- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění posledních předpisů – uvádí jmenovitě příspěvkové organizace jako subjekty nezaložené za účelem podnikání,
- vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví – upravuje postupy účtování pro PO zřízené ÚSC.
- Živnostenský zákon č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, uvádí v § 61 písm. e) a v § 57 odst. 1 písm. g) osvobozené ekonomické činnosti od daně z přidané hodnoty.

„Okruhy **doplňkové činnosti** navazují na hlavní účel PO, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců; tato činnost nesmí narušovat plnění hlavních účelů organizace a sledují se odděleně.“¹⁶

Okruh povolených doplňkových činností by měl být formulován podle Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., kterým se stanoví obsahové náplně jednotlivých činností.¹⁷

---

¹⁶ MOCKOVČIAKOVÁ, A., Z. MORÁVEK a D. PROKŮPKOVÁ. *Příspěvkové organizace 2012 – 2013*. 6. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2012. 472 s. ISBN 978-80-7357-736-0, str. 49.

¹⁷ Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., kterým se stanoví obsahové náplně jednotlivých činností. [online].

3 ZÁSADY FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ

Největší objem finančních prostředků vynaložených do regionálního školství plyne z resortu MŠMT, kapitoly 333 státního rozpočtu. Druhým nejvýznamnějším zdrojem financí pro regionální školství jsou příspěvky obcí a měst poskytovaných na provoz škol. Přehledné rozdělení toků finančních prostředků ve školství

Základní právní rámec upravující financování regionálního školství (RgŠ) tvoří v současné době zejména tři zákony:

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon),
- zákon o státním rozpočtu (na daný rok),
- zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů

a dva obecně závazné předpisy upravující postup krajských úřadů při financování škol a školských zařízení zřizovaných ÚSC:

- vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů,
- směrnice MŠMT č. j. 28 768/2005-45, kterou se stanoví závazné zásady, podle kterých provádějí krajské úřady rozpis finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 161 odst. 6 školského zákona krajským a obecním školám a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, vydaná ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí.

Základní princip financování regionálního školství ze státního rozpočtu je založen na kombinaci výkonového a programového financování.

Výkonové financování (normativní) je specifikováno v § 161 odst. 1 školského zákona, jde o základní nástroj pro rozdělení prostředků státního rozpočtu do rozpočtů jednotlivých krajů. Blíže se normativní metodou zabývá kapitola 3.2 bakalářské práce.

Programové financování probíhá prostřednictvím rozvojových programů vyhlášených MŠMT. Jde o doplněk výkonového financování, který umožňuje řešit takové aspekty vzdělávání a školských služeb, jejichž promítnutí do republikových normativů buď není

možné, nebo by nebylo účelné. Výdaje na rozvojové programy tvoří však pouze cca 1 % výdajů vyčleněných na regionální školství.¹⁸

3.1 Hospodaření příspěvkových organizací

Příspěvková organizace zřízená ÚSC hospodaří s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele, s prostředky, které získá vlastní činností, s prostředky svých fondů, s peněžními dary od právnických nebo fyzických osob a také s peněžními prostředky poskytnutými z Národního fondu a ze zahraničí. Přesné vymezení poskytuje zákon č. 250/2000 Sb., v § 28 odst. 1.

Zřizovatel poskytuje finanční prostředky především na provoz. Výše příspěvku není zákonem dána, ovšem ze zákona je úkolem zřizovatele zabezpečit plnění hlavního účelu činnosti své PO. Peněžní dary mohou do rozpočtu PO plynout od tuzemských i zahraničních subjektů.

V § 28 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb. jsou rozšířeny finanční prostředky, se kterými může PO hospodařit, o provozní dotace z rozpočtu Evropské unie (EU) a o dotace na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou České republice svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu švýcarsko-české spolupráce.¹⁹

Prostředky z doplňkové činnosti, pokud vytváří PO z této činnosti zisk, může použít pouze ve prospěch své hlavní činnosti. Příspěvkové organizaci může její zřizovatel uložit odvod do svého rozpočtu, jestliže její plánované výnosy překračují její plánované náklady, jestli její investiční zdroje jsou větší, než je jejich potřeba užití nebo jestliže porušila rozpočtovou kázeň. Odvod do svého rozpočtu může nařídit ve výši neoprávněně použitých prostředků.

3.1.1 Peněžní fondy příspěvkových organizací

Finanční prostředky k zabezpečení hospodaření čerpá příspěvková organizace také z povinně vytvářených peněžních fondů. Zákon vyjmenovává fond rezervní, fond investiční,

---

¹⁸MŠMT ČR. *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011*. [online].

¹⁹Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, § 28.

fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb. Zůstatky peněžních fondů se převádějí po uzavření roku do roku následujícího.²⁰

- **Rezervní fond** se tvoří po skončení roku ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace, sníženého o případné převody do fondu odměn. Zlepšený výsledek hospodaření je vytvořen tehdy, jestliže skutečné výnosy jejího hospodaření jsou vyšší než její provozní náklady. Rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření do rezervního fondu a do fondu odměn schvaluje zřizovatel. Zdrojem rezervního fondu mohou být též peněžní dary.

Rezervní fond používá příspěvková organizace k dalšímu rozvoji své činnosti, k časovému překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady, k úhradě případných sankcí za porušení rozpočtové kázně nebo k úhradě své ztráty za předchozí léta. Také může se souhlasem zřizovatele použít část svého rezervního fondu k posílení svého investičního fondu.

- **Investiční fond** vytváří PO k financování svých investičních potřeb. Jeho zdrojem jsou investiční dotace z rozpočtu zřizovatele, peněžní prostředky ve výši odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, investiční příspěvky ze státních fondů, příjmy z prodeje svěřeného dlouhodobého hmotného majetku a majetku ve vlastnictví příspěvkové organizace, dary a příspěvky od jiných subjektů, převody z rezervního fondu.

Investiční fond se používá k financování investičních výdajů, k úhradě investičních úvěrů nebo půjček, k odvodu do rozpočtu zřizovatele, k posílení zdrojů určených na financování údržby a oprav majetku.

- **Fond odměn** doznal poslední právní úpravou podstatné změny. Od roku 2005 je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace, a to do výše jeho 80 %, nejvýše však do výše 80 % objemu prostředků na platy. Tvorba fondu odměn se provede na základě schválení výše zlepšeného výsledku hospodaření a jeho rozdělení zřizovatelem. Z fondu odměn se hradí odměny

---

²⁰ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, § 29 – 33.

zaměstnancům, přednostně se hradí případné překročení prostředků na platy, jehož výše se zjišťuje podle zvláštního právního předpisu.

- **Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP)** je typem sociálního fondu. Jeho tvorba a použití se i v případě PO zřizovaných ÚSC řídí platnou vyhláškou MF ČR. Tvoří se v průběhu roku zálohově základním přidělem z roční plánované výše nákladů na platy a náhrady platů, případně mzdy a odměny. Vyúčtování skutečného základního přidělu se provádí v rámci účetní závěrky.

Používá se k financování kulturních, sociálních a dalších potřeb zaměstnanců příspěvkové organizace, interních vědeckých aspirantů, důchodců, kteří před odchodem do důchodu pracovali v příspěvkové organizaci, a financování dalších potřeb.

3.1.2 Finanční kontrola v příspěvkových organizacích

V příspěvkových organizacích ve veřejném sektoru je častým problémem dosahování efektivnosti při vynakládání finančních zdrojů. Tendence k neefektivnosti je jedním z hlavních projevů vládního selhání, na úrovni územní samosprávy hovoříme o selhání veřejném. To je ovlivněno tím, že organizace ve veřejném sektoru nejsou motivovány vytvářením zisku, služby se neprodávají za tržní cenu, zatímco vstupy do veřejného sektoru se za tržní ceny nakupují. Neopomenutelná je i tendence k maximalizaci požadavků na dotaci či příspěvek z rozpočtu zřizovatele, což velmi zatěžuje výdajovou stranu rozpočtu zřizovatele.

Neefektivnost ve veřejném sektoru může významně eliminovat dostatečná a kvalitní kontrola. Finanční management se musí soustředit na dodržování právních předpisů a opatření, na hodnocení efektivnosti rozpočtových výdajů, na transparentnost účtování o příjmových a výdajových operacích rozpočtu, na zkvalitňování finanční a rozpočtové kontroly, zejména vnitřního kontrolního systému, a auditu.

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě legislativně vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly. Pro příspěvkové organizace ve školství popisuje dva typy kontrol. Vnitřní kontrolní systém a veřejnoprávní kontrolu.²¹

---

²¹ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů, § 4.

- Nedílnou součástí řízení každé organizace je **vnitřní kontrolní systém**. Za jeho zavedení a udržování odpovídá vedoucí zaměstnanec orgánu veřejné správy, který má v pracovní náplni vymezeny pravomoci a odpovědnosti při zajišťování kontroly. Vnitřní kontrolní systém se skládá ze dvou složek. První je řídicí kontrola a druhou složkou je interní audit.

Řídicí kontrola rozlišuje předběžnou kontrolu a průběžnou a následnou kontrolu.

Předběžnou kontrolu plánovaných a připravovaných operací zajišťují příkazci operací, kteří jsou pověřeni k nakládání s veřejnými prostředky orgánu veřejné správy. Dále správci rozpočtu, kteří jsou odpovědní za správu rozpočtu orgánu veřejné správy a hlavní účetní, kteří jsou odpovědní za vedení účetnictví orgánu veřejné správy.

Průběžnou a následnou kontrolu provádějí k tomu pověřeni zaměstnanci, kteří zajišťují přímé uskutečňování operací při hospodaření s veřejnými prostředky. Zjistí-li, že s veřejnými prostředky je nakládáno neekonomicky, neefektivně a neúčelně nebo v rozporu s právními předpisy, oznámí své zjištění písemně vedoucímu orgánu veřejné správy, který je povinen přijmout opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Interní audit uvnitř orgánu veřejné správy zajišťuje nezávislý útvar, případně k tomu zvlášť pověřený zaměstnanec, organizačně oddělený od řídicích výkonných struktur. Posláním interního auditu je nezávislé a objektivní přezkoumání fungování vnitřního kontrolního systému. Na základě svých zjištění předkládá doporučení ke zdokonalování kvality vnitřního kontrolního systému, k předcházení nebo ke zmírnění rizik a k přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Současně tento útvar zajišťuje v orgánu veřejné správy konzultační činnost.²²

- **Veřejnosprávní kontrola** je zaměřena na hospodaření s veřejnými prostředky při vynakládání veřejných výdajů. Provádí ji u příspěvkových organizací územní samosprávné celky. Kontrolují hospodaření s veřejnými prostředky u příspěvkových organizací ve své působnosti. Současně zajistí prověřování

---

²² Zákon 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů, § 27 – 31.

přiměřenosti a účinnosti tohoto systému a pravidelně, nejméně jednou ročně, jeho hodnocení.

Předběžná veřejnosprávní kontrola spadá do období před přijetím rozhodnutí nebo uzavřením smlouvy, která zavazuje orgány veřejné správy k veřejným výdajům nebo jiným plněním majetkové povahy. Kontrolní orgány při předběžné kontrole posuzují, zda plánované a připravované operace odpovídají stanoveným úkolům veřejné správy a jsou v souladu s právními předpisy, schválenými rozpočty, programy, projekty, uzavřenými smlouvami nebo jinými rozhodnutími o nakládání s veřejnými prostředky.

Průběžná veřejnosprávní kontrola prověřuje, zda jsou dodržovány stanovené podmínky a postupy při uskutečňování, vypořádávání a vyúčtování schválených operací, zda se přizpůsobují při ekonomických, právních, provozních a jiných změnách novým rizikům a zda se provádějí včas a přesně zápisy o uskutečňovaných operacích a zda zajišťují včasnou přípravu stanovených finančních, účetních a jiných výkazů, hlášení a zpráv.

Následná kontrola je v ČR nejpoužívanější, je prováděna až po vyúčtování operací. Kontrolní orgány prověřují, zkoumají a vyhodnocují, zda údaje o hospodaření s veřejnými prostředky odpovídají skutečnostem rozhodným pro uskutečnění veřejných příjmů, výdajů a nakládání s veřejnými prostředky, zda přezkoumávané operace jsou v souladu s právními předpisy, schválenými rozpočty, programy, projekty a uzavřenými smlouvami a zda jsou plněna opatření přijatá k odstranění, zmírnění nebo předcházení rizik.²³

3.2 Normativy

Regionální školství a základní vzdělávání je resort velmi finančně nákladný, ale měřitelnost efektivity vynaložených prostředků je značně obtížná. Měření výstupů ve školství potřebné pro posuzování a poskytování finančních zdrojů je ekonomicky i společensky problémové. K měření velikosti toků do lidského vzdělávání je možné použít např. metodu počtu žáků v příslušné škole nebo výši výdajů na provoz školy. Žádná z metod však nedokáže

---

²³ Zákon 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů, § 7 – 11.

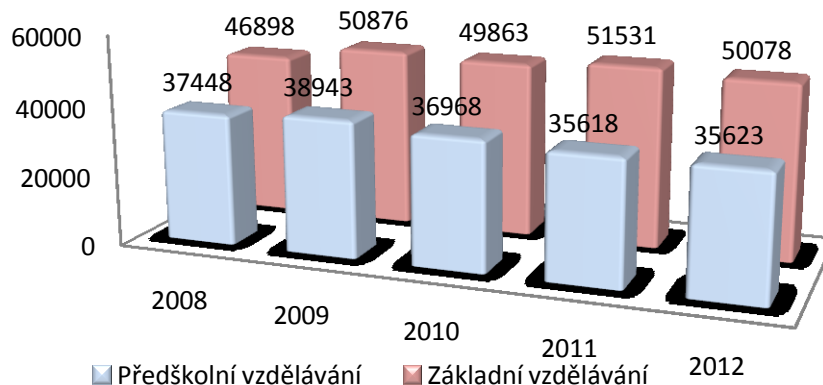
zohlednit kvalitu výstupů (vzdělání) v porovnání s velikostí vstupů (finančních či materiálních zdrojů). Vzdelání působí jako pozitivní externalita, kdy vzdelání každého jednotlivce přináší prospěch celé společnosti v podobě lepších poměrů na trhu práce, zlepšení hospodářského rozvoje, zavádění náročnějších technologií.²⁴

Rozdělování finančních prostředků ve školství je v současnosti realizováno prostřednictvím tzv. normativů – průměrem neinvestičních výdajů na jednotku výkonu, kterou je jeden žák vzdělávaný, stravovaný či ubytovaný.

Normativ je ukazatel, který se vztahuje na jednotlivce a stanovuje se jako roční objem mzdových prostředků, státem stanovených odvodů zdravotního a sociálního pojištění a ostatních neinvestičních nákladů (NIV) připadajících na dítě nebo žáka v předškolním zařízení, škole nebo školském zařízení.²⁵

Vzhledem k tematickému zaměření bakalářské práce na základní školu a mateřskou školu, jsou v následujícím grafu 3.2 ročních NIV na žáka zobrazeny údaje jen za první dvě skupiny republikových normativů.²⁶

Graf 3.1: NIV na žáka v Kč podle vzdělávacích úrovní v letech 2008 - 2012

ZDROJ: MŠMT ČR. *Výroční zpráva o rozvoji vzdělávání v České republice v roce 2012*, vlastní zpracování.

²⁴ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M.. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, 3. Přepřacované vydání. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

²⁵ HALÁSEK, D., LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vydání. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2008.

²⁶ MŠMT ČR. *Výroční zpráva o rozvoji vzdělávání v České republice v roce 2012*. CZVV – CERMAT, 2013. 133 stran. ISBN 978-80-87601-17-4. [online].

3.2.1 Republikové normativy

MŠMT stanovuje dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), republikové normativy jako průměrnou výši výdajů škol a školských zařízení zřizovaných obcemi, svazky obcí a kraji připadajících na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání na kalendářní rok. Prostřednictvím republikových normativů se poskytují prostředky ze státního rozpočtu, kapitoly 333 krajům na zvláštní účet, z něhož jsou krajskými úřady prostřednictvím krajských normativů rozepisovány právníkům osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení zřizovaných krajem, obcí nebo svazkem obcí. Finanční prostředky jsou takto pro rozpočet stanovovány od roku 2003.

Republikové normativy nejsou pro všechny úrovně vzdělávací soustavy stejné, dělí se podle věku dětí, žáků a studentů. Nejmladší 3 – 5 ti leté děti v mateřských školách tvoří první skupinu, druhou skupinu tvoří žáci 6 – 14 ti letí žáci základních škol a nižších ročníků víceletých gymnázií. Studenti středních škol ve věku 15 – 18 let tvoří třetí skupinu. Předposlední skupina je tvořena studenty 19 – 21 letými, kteří studují vyšší odborné školy. Poslední skupina má věkové rozmezí od 3 – 18 ti let a zahrnuje děti a mládež v krajských zařízeních ústavní výchovy.

V tabulce 3.1 je uvedeno srovnání velikosti republikových normativů v letech 2009 a 2013, prvním a posledním roku období porovnávaného v následujících kapitolách bakalářské práce. Uvádí hodnoty neinvestičních výdajů (NIV), z toho mzdových prostředků včetně odvodů (MP) a ostatních neinvestičních výdajů (ONIV) pro jednotlivé věkové kategorie a Krajská zařízení ústavní výchovy (KZÚV). Součástí stanovování republikových normativů je i limit počtu zaměstnanců (PZ) na tisíc žáků.²⁷

---

²⁷ MŠMT ČR. *Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2009 a rok 2013*. [online].

Tab. 3.1: Republikové normativy škol zřizovaných ÚSC v roce 2009 a 2013

Věková kategorie	Roky	NIV celkem Kč/žáka	MP vč. odvodů Kč/žáka	ONIV celkem Kč/žáka	Limit PZ Z/1000žáků
3 - 5 let	2009	37 496	37 079	417	140,590
	2013	28 833	38 333	500	128,607
6 - 14 let	2009	44 126	43 194	932	129,223
	2013	49 825	48 825	1 000	130,600
15 - 18 let	2009	52 131	51 065	1 066	148,135
	2013	57 718	56 648	1 070	145,555
19 - 21 let	2009	45 435	44 752	683	117,530
	2013	49 245	48 545	700	128,607
3-18let v KZÚV	2009	212 526	210 313	2 213	716,330
	2013	236 720	234 220	2 500	698,862

ZDROJ: Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2009 a rok 2013, vlastní zpracování

Neinvestiční náklady, mzdové prostředky i ostatní neinvestiční náklady vykazují ve všech věkových kategoriích vzrůstající tendenci. Pouze limit zaměstnanců ve věkové kategorii 3 – 5 let a v KZÚV se v rámci úsporných opatření snížil.

3.2.2 Krajské normativy

Krajský úřad stanoví krajské normativy jako výši výdajů škol a školských zařízení zřizovaných obcemi nebo svazky obcí a kraji připadajících na jednotku výkonu za podmínek stanovených Vyhláškou č. 65/2005, kterou se stanoví členění krajských normativů, ukazatele rozhodné pro jejich stanovení, jednotky výkonu pro jednotlivé krajské normativy, vztah mezi ukazateli a jednotkami výkonu, ukazatele pro výpočet minimální úrovně krajských normativů a zásady pro jejich zvýšení a jejich zveřejnění.²⁸

Jedná se o výdaje na platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení

²⁸ Vyhláška č. 65/2005 Sb., o krajských normativech. [online].

a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na příděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a na ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením, výdaje na učební pomůcky, školní potřeby a učebnice, pokud jsou podle školského zákona poskytovány bezplatně, na výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání.

3.3 Finanční analýza účetních výkazů

3.3.1 Význam a poslání finanční analýzy

V celé soustavě národního hospodářství platí společné pravidlo: vedoucí pracovníci potřebují vědět, aby mohli řídit. Datovou ekonomickou základnou pro rozhodování a řízení organizace jsou data čerpaná z účetnictví. Zatímco pro účtování jednotlivých účetních případů vyskytujících se v příspěvkových organizacích zřizovaných obcemi existují metodiky účtování a PO podle nich také účtují, zřídka využívají svá účetní data k finančnímu řízení, pro finanční analýzu nevyužívají ani externích specialistů. Ve školách a školských zařízeních, kde je prvořadým úkolem vzdělávání žáků, je účetnictví považováno za vedlejší nepodstatnou disciplínu a po ukončení účetního roku a odevzdání výkazů se již vykazovanými výsledky nikdo nezabývá.

Účetní jednotka má po zpracování účetnictví k dispozici data, která může prostřednictvím metod a postupů finanční analýzy přeměnit na hodnotné informace. Finanční analýza představuje účinnou metodu pro využití informací uvedených v účetnictví k zasvěcenému finančnímu řízení. Provází řídicí procesy od jejich založení až k realizaci, kontrolní postupy od jejich započetí až k závěru kontroly – nálezu.

3.3.2 Zdroje finanční analýzy

Základní informační zdroje pro finanční analýzu představují výkazy finančního účetnictví. Výchozím dokumentem tříbilančního systému je Rozvaha zachycující majetek organizace jak z hlediska struktury majetku, tak z hlediska zdrojů, za které byl tento majetek pořízen. Ostatní odvozené bilance tvoří Výkaz zisků a ztrát, popisující každoroční tvorby zisku nebo ztráty,

a Výkaz o peněžních tocích (cash-flow). Posledně jmenovaný výkaz není povinnou součástí výkazů finančního účetnictví.

Mezi další zdroje patří Výkaz o plnění rozpočtu, vnitřní směrnice a pokyny, zápisy z pracovních porad, podklady z úseku práce a mezd, vlastní statistické údaje a další interní data. Pro srovnávací funkci se čerpají externí data z údajů státní statistiky, z odborného tisku a čím dál častěji z internetu.

Pro finanční analýzu ve školství představují významné zdroje také povinně sestavované závěrečné účty a výroční zprávy.

3.3.3 Metody finanční analýzy

Analytické postupy zkoumají vztahy mezi finančními i nefinančními daty a prověřují, zda jsou údaje ve finančních výkazech ve vzájemném souladu. Základní elementární metody používají jednoduché matematické operace součet, rozdíl, podíl a procenta. Výsledkem jsou potom následující ukazatele:

- absolutní ukazatele – jsou stavové, svědčí o okamžitém stavu, pro použití je nemusíme upravovat, jsou to jednotlivé položky účetních výkazů,
- rozdílové ukazatele – o kolik je nová hodnota vyšší nebo nižší, používá se k analýze fondů finančních prostředků,
- procentní ukazatele – nárůst podílu na sledovaných datech, absolutní hodnoty se převádějí na relativní procentní vyjádření, neukazuje příčiny změn,
- trendové ukazatele – o kolik se sníží nebo zvýší hodnota, jejich pomocí můžeme modelovat budoucí finanční pozice, srovnává položky několika období,
- indexové ukazatele – na kolik % se zvýšil stav oproti výchozímu,
- poměrové ukazatele – vyjadřují vztahy mezi absolutními čísly, vybrané položky musí mít obsahovou souvislost.

Samotné provedení finanční analýzy k efektivnímu řízení organizace nestačí. Velmi důležitým krokem před přijetím rozhodnutí je správné pochopení výsledků analýzy a jejich interpretace, případně srovnání s jinými relevantními hodnotami. Zodpovědně provedená finanční analýza je nezastupitelným nástrojem finančního řízení každé účetní jednotky.²⁹

---

²⁹ MOCKOVČIAKOVÁ, A., Z. MORÁVEK a D. PROKŮPKOVÁ. *Příspěvkové organizace 2012 – 2013*. 6. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2012. 472 s. ISBN 978-80-7357-736-0.

4 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY A MATEŘSKÉ ŠKOLY ÚSOV

Teoretické poznatky z předcházejících částí budou aplikovány v následující praktické části bakalářské práce. Pro účely analýzy byla zvolena Základní škola a Mateřská škola Úsov, příspěvková organizace zřízená územně samosprávným celkem.

4.1 Historie školství v Úsově

První zmínky o existenci farní školy v Úsově jsou dochovány z první čtvrtiny 17. století. Nejstarší známá farní školní budova pochází z roku 1713 a byla postavena v blízkosti kostela. Není známo, kolik žáků ji navštěvovalo ani z jakých prostředků byla škola postavena a spravována. Až ve zprávě z roku 1780 je psáno, že do farní školy chodilo 69 chlapců a 50 dívek z celé úsovské farnosti. Vyučování probíhalo dopoledne od 7 do 11 hodin a odpoledne od 13 do 16 hodin. Učitel dostával kromě svého stálého platu od každého žáka, kterého učil slabikovat, 1 krejcar týdně a od těch, které učil číst, psát, zpívat a počítat, 2 krejcare týdně.

V 18. století a v první polovině 19. století šlo o školu utrakvistickou, kde se vyučovalo česky i německy. Počínaje školním rokem 1874 / 1875 došlo ke spojení s jednotřídní židovskou školou a k přeměně školy na čistě německou. V roce 1883 školu navštěvovalo již 345 žáků, intenzivní růst počtu žáků si vyžádal i zavedení směnného vyučování. Budova byla pro tak vysoký počet žáků adaptována v roce 1892.

Přelom 19. a 20. století znamenal pro úsovskouněmeckou školu podstatný úbytek žáků. Hlavní příčinou byl odchod dětí do okolních českých škol. Školním rokem 1908 / 1909 byla také v Úsově otevřena česká soukromá obecná škola Ústřední matice školské, což znamenalo další úbytek žáků ve škole německé až na počet 237. Přes protesty české veřejnosti došlo v roce 1919 k zřízení měšťanské německé školy. Německá obecná škola měla ve třicátých letech 20. století společnou správu s měšťanskou školou jako „VolksundBürgerschule“ (lidé a veřejná škola). Po mnichovském diktátu počet žactva v německé škole vzrostl o žáky zrušené české školy. Ke konci války, z blíže nepopsaných příčin, počet žáků klesl na 125.

Lesnická sekce Zemědělské společnosti pro Moravu a Slezsko se v roce 1850 rozhodla zřídit v Úsově lesnickou školu. Prostory k vyučování nabídl kníže Jan z Liechtensteina přímo v prostorách zámku a škola byla s velkou slávou otevřena 3. října 1852. Úsovský revír byl

převeden pod správu ředitele školy s funkcí revírního správce. Vyučování v lesnické škole bylo bezplatné, probíhalo ve dvou třídách po dvaceti žácích. V roce 1867 byla lesnická škola v Úsově zrušena a převedena na hrad Sovinec.

Dalším počinem ve vzdělávání a pokusem o povznesení města Úsova bylo rozhodnutí zastupitelstva v roce 1910 o zřízení mlynářské a vodní odborné školy v Úsově. Částka původních povolených 500 korun na zřizovací výdaje se ještě navýšila o provozní výdaje ve výši 12 000 korun z městské pokladny. Zámožnější občané měli přispívat na nemajetné žáky školy. V roce 1913 dostala mlynářská škola státní subvenci ve výši 10 000 korun a zastupitelstvo schválilo částku 4 000 korun na činnost školy. Ještě na konci téhož roku však zastupitelé rozhodli, že město nemůže dále financovat mlynářskou školu a v roce 1914 byla její činnost v Úsově ukončena a škola byla přeložena do Břeclavi.

Česká obecná škola Ústřední matice školské, povolena v roce 1908, neměla jednoduchý začátek. Proti české inteligenci, učitelům a vlasteneckým kněžím s myšlenkou záchrany českého vlastenectví stála skupina hospodářsky silných Němců a odrodilců, kteří bouřlivě protestovali proti založení české školy, napadali zástupce Matice školské a budovu zakoupeného domku upraveného na školu demolovali. Přesto se do české školy podařilo zapsat asi 40 žáků.

Obr. 4.1: Budova školy postavená v roce 1923

ZDROJ: *Česká škola v Úsově*. Almanach k příležitosti 60 let otevření měšťanské školy v Úsově.

V letech 1918 – 1938 proběhl významný rozvoj českého kulturního, politického i hospodářského života v Úsově. V roce 1919 město získalo mateřskou školu, měšťanskou školu a živnostenskou pokračovací školu. V roce 1923 byla postavena nová budova školy

a v roce 1932 byla ještě rozšířena a upravena, viz obr. č. 4.1. Po osvobození byla mateřská škola zařízená na celodenní provoz, byla zřízena školní družina mládeže a školní stravovna.³⁰

Základní škola v Úsově oslavila v roce 2012 již 80. výročí vyučování v této školní budově. Dnešní děti chodí za vzděláním do zrekonstruované moderní školy, viz obr. č. 4.2, avšak do stále stejné budovy jako jejich rodiče a prarodiče.

Obr. 4.2: Budova školy základní školy v Úsově po rekonstrukci

ZDROJ: *Fotogalerie ZŠ Úsov*. Dostupné z: <http://www.zsusov.cz/>.

4.2 Charakteristikavybrané příspěvkové organizace

Město Úsov zřídilo zřizovací listinou ze dne 22. 11. 2001 příspěvkovou organizaci ZŠ a MŠ Úsov za účelem poskytování výchovy a vzdělávání. Dne 20. 2. 2006 došlo ke změně názvu právnické osoby na **Základníškola a Mateřská škola Úsov, příspěvková organizace**. Sídlo školy je již více než 90 let na Školní ulici číslo 187 v Úsově, přidělené identifikační číslo je 70944164.

Hlavním účelem, pro který byla příspěvková organizace zřízena, je podle zákona č. 561/2004 Sb. zajištění činností v působnosti zřizovatele v oblasti školství. Předmětem činnosti je výkon činnosti mateřské školy, základní školy, zařízení školního stravování a školní družiny. Statutárním orgánem příspěvkové organizace je ředitel školy, jmenovaný zřizovatelem na základě výsledku konkurzního řízení. Plní povinnosti vedoucího organizace, řídí školu, jmenuje a odvolává svého zástupce, který ho v době jeho nepřítomnosti zastupuje.

Mimo hlavního předmětu činnosti jsou ve zřizovací listině vyjmenovány tyto okruhy doplňkové činnosti:

---

³⁰ *Česká škola v Úsově*. Almanach k příležitosti 60 let otevření měšťanské školy v Úsově.

- vaření pro cizí strážníky a závodní stravování zaměstnanců,
- organizace kurzů a jiných vzdělávacích akcí,
- pronájem bytových prostor, jež jsou součástí objektu školy,
- pronájem nebytových prostor jiným subjektům pro výuku a vzdělávání a pro sportovní činnost.³¹

4.2.1 Majetek příspěvkové organizace

K zabezpečení vykonávání předmětu činnosti byl zřizovatelem příspěvkové organizaci vymezen majetek svěřený k hospodářskému využití. Jeho základní členění je uvedeno v následující tabulce.

Tab. 4.1: Přehled majetku ZŠ a MŠ Úsov

Druh majetku	Účetní hodnota v Kč
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	125 333,00
Zásoby	990 306,60
Samostatné movité věci	143 055,00
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	1 238 112,30
Budova č. p. 187	16 816 862,56
Parcela č. 259 zast. plocha o výměře 1 790 m ²	89 500,00
Parcela č. 426 zast. plocha a nádvoří o výměře 614 m ²	30 700,00
Parcela č. 1274/5 ost.plocha o výměře 1 195 m ²	29 875,00
Parcela č. 1274/3 zahrada o výměře 1 002 m ²	11 011,98
Parcela č. 1274/6 ost. plocha o výměře 340 m ²	8 500,00
Parcela č. 1274/2 ost. plocha o výměře 632 m ²	15 800,00
Svěřený majetek v celkové hodnotě	19 499 056,44

ZDROJ: Zřizovací listina příspěvkové organizace města Úsova. Vlastní zpracování.

Práva a povinnosti k majetku svěřenému do užívání zřizovatelem jsou legislativně upravena v § 27 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a zejména právní normou 477/2008 Sb., v platném znění. Do svého vlastnictví může příspěvková organizace nabývat pouze majetek potřebný k výkonu své činnosti.

³¹ Zřizovací listina příspěvkové organizace města Úsova.

4.2.2 Charakteristika školy

Základní vzdělávání je poskytováno dětem od 6 let z Úsova a okolních obcí Police, Bezděkova, Klopiny, Janoslavice, Veleboře a Lipinky. Škola je zaměřena na přírodovědné, technické, estetické a sportovní činnosti, což se projevuje v nabídce volitelných předmětů a zájmových kroužků, které škola každoročně zřizuje ve spolupráci s DDM „Magnet“ Mohelnice. Cílem ŠVP pro základní školu s názvem „Škola pro život“ je všestranný rozvoj osobnosti každého jedince. Žákům se specifickými vývojovými poruchami je věnována po celý školní rok individuální péče. V souladu se zněním § 20 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších změn a doplňků a vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, byla na škole zřízena funkce asistenta pedagoga pro třídu základní školy, ve které je vzděláván žák se specifickými vzdělávacími potřebami.

K vybavenosti školy patří tělocvična se sociálním zařízením, školní dílna, kabinety pro 1. – 5. třídu, odborné kabinety, žákovská a učitelská knihovna, sklad učebnic a školních potřeb, cvičná kuchyňka a keramická dílna. V přístavbě budovy základní školy, která je propojena s hlavní budovou proskleným koridorem, je umístěna školní stravovna a mateřská škola.

Předškolní vzdělávání probíhá ve dvou třídách mateřské školy podle Školního vzdělávacího programu (ŠVP) s názvem „Rozvíjej se, poupátko“ zpracovaného dle rámcového vzdělávacího programu pro mateřské školy.

Činnost školní družiny se řídí školním vzdělávacím programem pro ŠD. Provoz ŠD zajišťuje jedna vychovatelka. V jednom oddělení bývá zapsáno kolem 30 dětí z 1. – 4. ročníku. Dále družinu navštěvují děti nezapsané, které čekají na autobusové spojení a zájmové kroužky.

Zřizovatel dle školského zákona zřídil šestičlennou Školskou radu (ŠR), do které jsou na tříleté volební období voleni dva zástupci rodičů dětí, dva zástupci za zřizovatele a dva členové za pracovníky školy. Práva a povinnosti a podmínky zvolení do ŠR jsou legislativně vymezeny v § 167 a 168 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v platném znění.

4.3 Výsledky hospodaření ZŠ a MŠ Úsov

Analyzovaná organizace ZŠ a MŠ Úsov se při hospodaření řídí zejména zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. Poskytování prostředků na platy a mzdy se řídí zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů a nařízením vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů.

Největší díl prostředků na financování platů a neinvestičních výdajů získává škola normativním způsobem z rozpočtu MŠMT. Druhý největší příjem plyne příspěvkem z rozpočtu zřizovatele. Ten poskytuje příspěvek na provoz, dofinancování běžných neinvestičních potřeb, na opravy a údržbu. Měl by být poskytován v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria. Dále slouží příspěvek od zřizovatele na kapitálové nebo investiční dotace.³²

Třetí a čtvrtý díl příjmů příspěvkové organizace plyne z ostatní a hospodářské činnosti. Do ostatní činnosti jsou zahrnovány příjmy z prodeje služeb, zejména kopírování a platby za opisy vysvědčení, tržby za poškozené učebnice. Největší výnosy v ostatní činnosti tvoří tržby za školné vybrané v mateřské škole a školní družině a výnosy z dohadných položek vytvářených při spotřebě energií. Zanedbatelné procento tvoří úroky z běžného účtu. Hospodářská činnost vykazuje náklady a výnosy z prodeje obědů cizím strávníkům, z pronájmu tělocvičny soukromým osobám a z pronájmu dvou bytů, které jsou v budově školy. První byt je vázán k funkci školníka, druhý byt je pronajímán cizím zájemcům. V obou těchto činnostech byl ve sledovaném období vytvořen zisk, který byl vždy převeden do rozpočtu následujícího období.

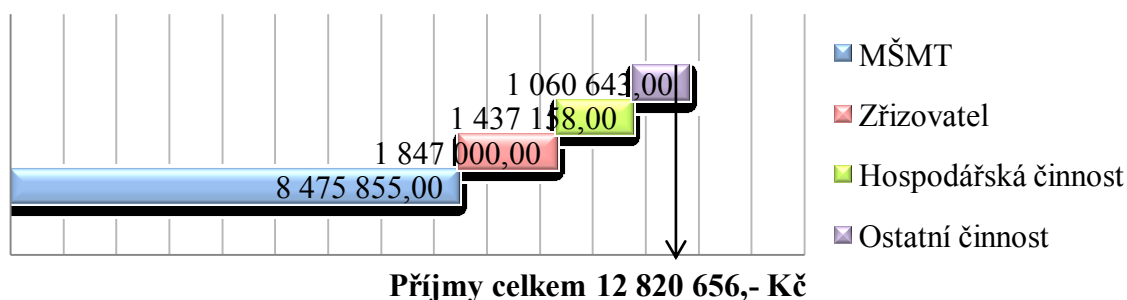
4.3.1 Analýza hospodaření v roce 2009

Příjmy příspěvkové organizace činily v roce 2009 celkem 12 820 656,- Kč. Zdroje příjmů jsou zobrazeny v následujícím grafu.

---

³² PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: WoltersKluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

Graf 4.1: Přehled příjmů ZŠ a MŠ Úsov v roce 2009 v Kč

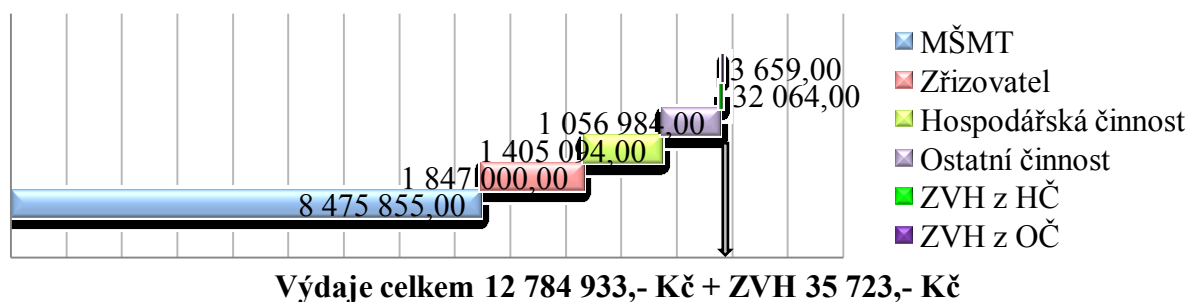
ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2009. Vlastní zpracování.

Ze státního rozpočtu škola získala v roce 2009 celkem 8 475 855,- Kč. Z toho dotace pod účelovým znakem (ÚZ) 33353 činily 7 831 700,- Kč a zahrnovaly 5 630 000,- Kč na platy, 4 000,- Kč na ostatní osobní náklady, 1 915 400,- Kč na pojistné, 112 600,- Kč na tvorbu FKSP a 169 700,- Kč na ostatní neinvestiční výdaje. Navíc škola získala finanční prostředky v podobě účelových dotací ve výši 443 000,- Kč na pedagogické pracovníky, 87 000,- Kč na asistenta pedagoga, částku 100 000,- na nepedagogické pracovníky, 10 000,- na vybavení pro žáky 1. třídy a na rozvoj informačních technologií (ITC) 4 155,- Kč.

Z rozpočtu zřizovatele škola hospodařila v roce 2009 s prostředky ve výši 1 847 000,- Kč. Každoročně nejvyšším provozním výdajem je úhrada energií zahrnující spotřebu plynu, elektrické energie a vodného. Ve sledovaném období činila tato platba 805 551,- Kč. Za spotřebu materiálu byla proúčtována částka 456 846,- Kč, z toho za nákup drobného hmotného majetku (DHM) 276 957,- Kč, za programové vybavení, učební pomůcky a výukový materiál 68 835,- Kč a za ostatní provozní materiál a čisticí prostředky 111 054,- Kč. Na opravy a udržování budov bylo vynaloženo 232 988,- Kč, z toho největší položku tvořila rekonstrukce tabulového osvětlení za 94 191,- Kč a malování v hodnotě 65 449,- Kč. Pojištění a odpisy a cestovné činily celkem 121 783,- Kč. 229 832,- Kč vynaložila za ostatní služby zahrnující platby za telefonní hovory, školení, plavecký výcvik, audit a revize.

Z grafu 4.2 znázorňujícího přehled výdajů ZŠ a MŠ Úsov v roce 2009 v Kč je patrné, že dotace poskytnuté z MŠMT a od zřizovatele škola vyčerpala v plné výši. Z hospodářské činnosti byl vytvořen zlepšený výsledek hospodaření (ZVH) ve výši 32 064,- Kč a z ostatní činnosti ZVH ve výši 3 659,- Kč.

Graf 4.2: Přehled výdajů ZŠ a MŠ Úsov v roce 2009 v Kč

ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2009. Vlastní zpracování.

ZVH vytvořený v předcházejícím roce 2008 byl rozdělen jako příděl do Fondu odměn částkou 16 000,- Kč a do Rezervního fondu částkou 66 455,33 Kč. Investiční fond byl dotován částkami odpisů majetku, z hlavní činnosti ve výši 38 779,- Kč a z hospodářské činnosti 17 881,- Kč. Příjem FKSP tvořil příděl z dotací MŠMT ve výši 112 600,- Kč, povinná tvorba z hospodářské činnosti 5 895,- Kč a splátky půjček ve výši 21 319,- Kč. Při nakládání s prostředky FKSP se škola řídí vyhláškou MFČR č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů. Příspěvky se poskytují zaměstnancům v pracovním poměru a důchodcům, kteří u tohoto zaměstnavatele pracovali při odchodu do starobního nebo invalidního důchodu.

Tab. 4.2: Stav a čerpání fondů v roce 2009

	Fond odměn	FKSP	Rezervní fond	Investiční fond
Počáteční stav	0	56 543,61	155 162,59	76 587,-
Přírůstky	16 000,-	149 081,-	66 455,33	56 659,84
Čerpání	0	144 126,40	17 316,-	43 314,-
Konečný stav	16 000,-	61 498,21	204 301,92	89 932,84

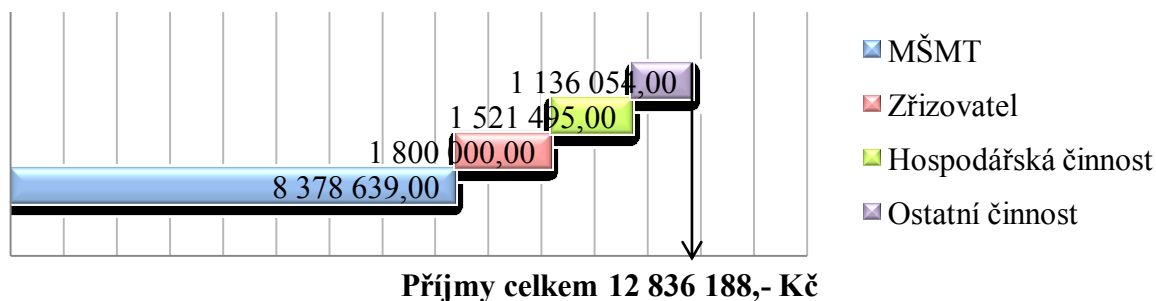
ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2009. Vlastní zpracování.

4.3.2 Analýza hospodaření v roce 2010

Celkový rozpočet na rok 2010 byl ve výši 12 836 188,- Kč. Příjmy od MŠMT zahrnoval 5 980 800,- Kč na platy a 2 035 053,- Kč na zákonné odvody pojistného, 12 000,- Kč na ostatní osobní náklady. Jako příděl FKSP směřovalo 119 616,- Kč, na přímé neinvestiční výdaje 116 831,- Kč. Účelové dotace škola získala dvě, 104 339,- Kč na pokrytí nákladů spojených s prací asistenta pedagoga a 10 000,- Kč na vybavení pro žáky 1. třídy. Jak je patrné z grafu č. 4.3, tvořily příjmy od MŠMT opět nejvyšší 65 % podíl na celkových

příjmech. Příjem od zřizovatele ve výši 1 800 000,- Kč tvořil 14 % podíl, zbývajících 21 % připadlo na hospodářskou činnost a činnost ostatní.

Graf 4.3: Přehled příjmů ZŠ a MŠ Úsov v roce 2010 v Kč

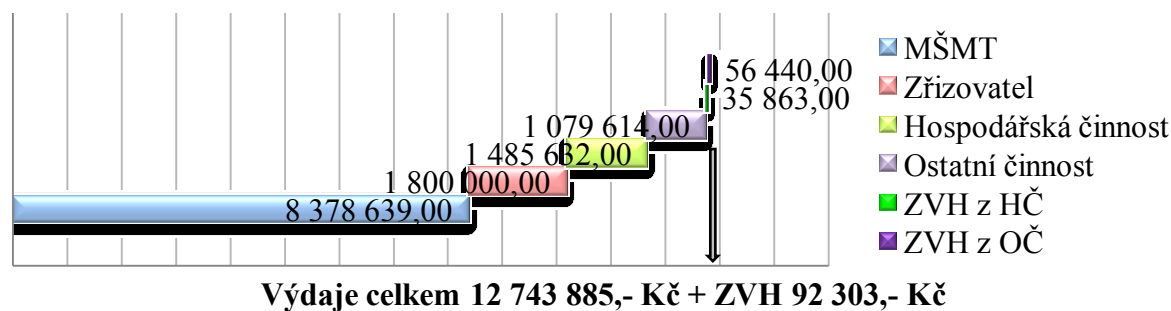

ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2010. Vlastní zpracování.

Výdaje za energie se proti předcházejícímu sledovanému období zvýšily jen nepatrně o 88,- Kč na částku 805 639,- Kč, přesto pokryly 45 % výdajů z prostředků od zřizovatele. Za ostatní služby škola proplatila 272 045,- Kč, materiálu spotřebovala za 369 688, opravy a udržování byly provedeny v hodnotě 248 841,- Kč, z toho nejvíce se zaplatilo za malování 114 488,- Kč, dále byly provedeny opravy čistírny odpadních vod, sociálního zařízení v 1. oddělení mateřské školy, byla provedena výměna oken ve školní jídelně a oprava stěn v šatnách. Jiné náklady činily 103 787,- Kč. Souhrnné částky výdajů za jednotlivé oblasti hospodaření jsou znázorněny v grafu č. 4.4, ZVH z ostatní a hospodářské činnosti činil 92 303,- Kč.

Výdaje na hospodářskou činnost obsahovaly spotřebu materiálu včetně spotřeby potravin v částce 813 590,- Kč, jiné výdaje včetně mzdových 524 070,- Kč, spotřebu energií za 122 613,- Kč a jiné výdaje 25 359,- Kč.

Graf 4.4: Přehled výdajů ZŠ a MŠ Úsov v roce 2010 v Kč

ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2010. Vlastní zpracování.

Fond odměn škola v roce 2010 netvořila. Rezervní fond byl navýšen o plnou částku zlepšeného výsledku hospodaření za rok 2009 a po částečném čerpání byl jeho konečný stav 223 170,73 Kč. Příděly investičního fondu tvořily i v tomto roce odpisy majetku, čerpání neproběhlo, jak je zobrazeno v tabulce č. 4.3.

Do fondu FKSP byly k počátečnímu stavu ke dni 1. 1. 2010 proučtovány dvě položky, zákonný příděl v částce 128 260,- Kč a zbývající splátky půjček poskytnutých v roce 2009 ve výši 3 000,- Kč. Příspěvky zaměstnancům nebo důchodcům školy byly poskytnuty ve formě příspěvků na obědy, na rekreaci, na kulturní vyžití, dále byly vypláceny odměny k životním výročím, příspěvky na vitamínové preparáty, na masáže a stejně jako v roce 2009 byly z fondu poskytnuty příspěvky na penzijní připojištění zaměstnanců.

Tab. 4.3: Stav a čerpání fondů v roce 2010

	Fond odměn	FKSP	Rezervní fond	Investiční fond
Počáteční stav	16 000,-	61 498,21	204 301,92	89 932,84
Přírůstky	0	131 260,-	35 722,81	39 811,88
Čerpání	0	132 215,-	16 854,-	0
Konečný stav	16 000,-	60 543,21	223 170,73	129 744,72

ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2010. Vlastní zpracování.

4.3.3 Analýza hospodaření v roce 2011

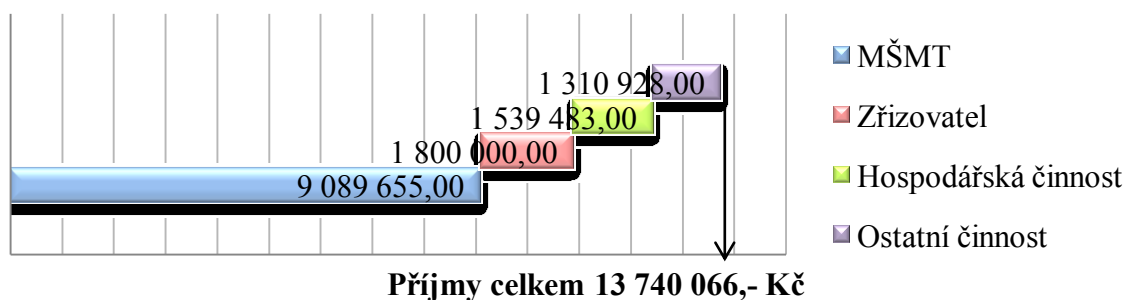
Z celkového příjmu školy na rok 2011 ve výši 13 740 066,- Kč tvořily příjmy ze státního rozpočtu 9 089 655,- Kč, což tvořilo 66 % celkových příjmů. 8 108 600,- Kč byly přímé dotace na platy, odvody pojistného, ostatní osobní náklady, FKSP a přímé neinvestiční výdaje. Dalších 302 400,- Kč tvořily dotace na posílení platů pedagogických pracovníků ÚZ 33027, 9 000,- Kč pro žáky 1. ročníku a 117 970,- Kč na asistenta pedagoga.

Úsovská škola zpracovala a podala žádost o zapojení do projektu Evropské unie Peníze školám. Byl schválen projekt s názvem „Škola pro život“ v celkové částce 924 980,- Kč financovaný z prostředků EU. Cílem projektu bylo dopřát žákům kvalitnější zázemí pro vzdělávání, zefektivnění výuky, motivovat žáky k učení, získat lepší školní vybavení (zakoupení interaktivní tabule, notebooků, digitálního kopírovacího stroje, doplnění školní knihovny novými knihami). V roce 2011 škola vyčerpala první část těchto prostředků ve výši 551 685,- Kč, které byly rozděleny následujícím způsobem. 145 999,- Kč na plat asistenta

pedagoga a 28 620,- na sociální a zdravotní pojištění, 843,- Kč přiděl do FKSP. V hodnotě 165 518,- Kč byl pořízen drobný dlouhodobý majetek, k němu software za 7 680,- Kč a výukové programy v částce 202 733,- Kč. Za zbývajících 293,- Kč se uhradilo cestovné a poštovné a tímto nákupem spojené.

Přehledné rozložení celkových příjmů školy v roce 2011 je zobrazen v grafu č. 4.5, poměr příjmů na jednotlivé činnosti zůstává i v tomto roce stejný.

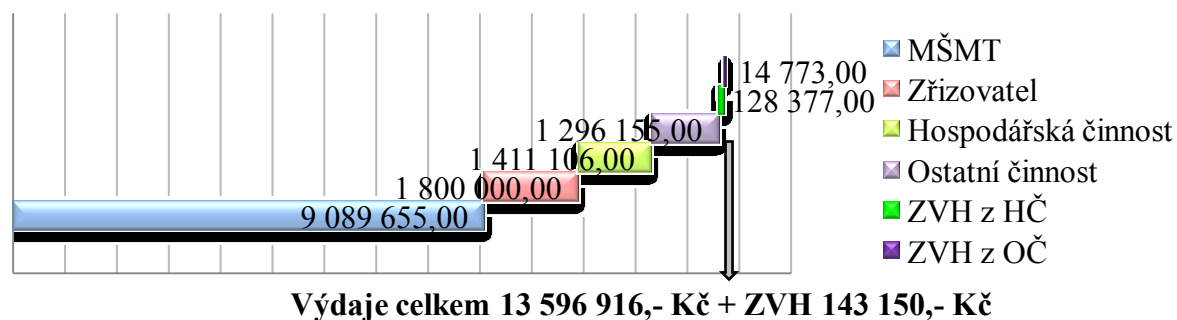
Graf 4.5: Přehled příjmů ZŠ a MŠ Úsov v roce 2011 v Kč

ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2011. Vlastní zpracování.

Dotaci od zřizovatele škola obdržela ve stejné výši 1 800 000,- Kč. Úsporným hospodařením se podařilo ušetřit za energie, vyplacená částka za úhradu tepla, el. Energie a vodného 764 915,- Kč byla nejnižší ve sledovaném pětiletém období. Ostatní služby byly nakoupeny za 176 940,- Kč, materiálové vybavení za 480 518,- Kč. Opravy a udržování budov vytvořily po spotřebě energií opět jednu z největších výdajových položek ve výši 232 216,- Kč. Za výměnu části oken škola zaplatila 84 183,- Kč, zbývajících finančních prostředků použila na natírání dveří, drobné zednické práce, opravu elektroinstalace. Za jiné náklady škola zaplatila výdaje ve výši 377 627,- Kč.

Graf č. 4.6: Přehled výdajů ZŠ a MŠ Úsov v roce 2011 v Kč

ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2011. Vlastní zpracování.

Vytvořený ZVH z hospodářské činnosti 128 377,- Kč byl v tomto roce nejvyšší v celém pětiletém období.

Z tabulky č. 4.4 vyplývá, že ani v roce 2011 nebyl tvořen fond odměn, k čerpání stále zůstává 16 000,- Kč. Zlepšený výsledek hospodaření za rok 2010 92 303,43 Kč byl převeden do rezervního fondu. Přírůstkem investičního fondu byly i v tomto roce jednak částky odpisů majetku v částce 30 466,65 Kč a také převod nevyčerpaných prostředků z fondu rezervního na výměnu montáž oken ve školní jídelně. Dotace do fondu FKSP plynuly od MŠMT ve výši 62 249,- Kč. Dotace 843,- Kč byla vázána k projektu EU Peníze školám a 3 052,- Kč bylo přiděleno do FKSP z rozpočtu zřizovatele. Pro stanovení pravidel čerpání příspěvků z FKSP škola vytvořila vnitřní směrnici, ve které je také určena stálá tříčlenná komise, která přijímá žádosti od oprávněných osob, doporučuje řediteli školy jejich vyřízení a vyhodnocuje čerpání rozpočtu fondu.

Tab. 4.4: Stav a čerpání fondů v roce 2011

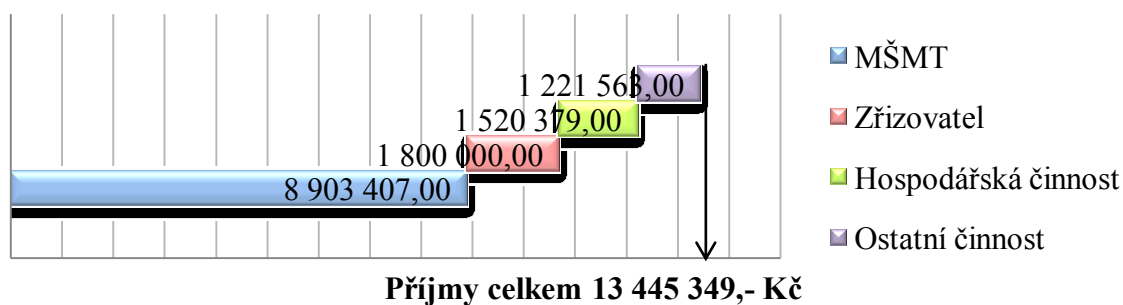
	Fond odměn	FKSP	Rezervní fond	Investiční fond
Počáteční stav	16 000,-	60 543,21	223 170,73	129 744,72
Přírůstky	0	66 144,-	92 303,43	149 756,65
Čerpání	0	68 629,-	139 430,-	119 290,-
Konečný stav	16 000,-	58 058,21	176 044,16	160 211,37

ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2011. Vlastní zpracování.

4.3.4 Analýza hospodaření v roce 2012

Tradičně největší část z celkových příjmů 13 445 349,- Kč tvořily dotace MŠMT ÚZ 33353 ve výši 8 578 300,- Kč. I v tomto roce škola čerpala část dotací z projektu EU peníze školám ve výši 300 107,- Kč. Rada Olomouckého kraje schválila škole neinvestiční příspěvek na realizaci environmentálního projektu „Křížová hora“ ve výši 25 000,- Kč. Prostředky byly použity na částečnou úpravu místního lesoparku, na vybavení jednoduchým mobiliářem a na výsadbu nových dřevin. Celý projekt byl směřován na vytvoření vztahu mladých lidí k životnímu prostředí ve svém bydlišti. Dotace byla beze zbytku využita a Olomouckému kraji bylo proúčtováno 19 399,- Kč za spotřební materiál a 5 601,- Kč za vzdělávací programy k danému tématu.

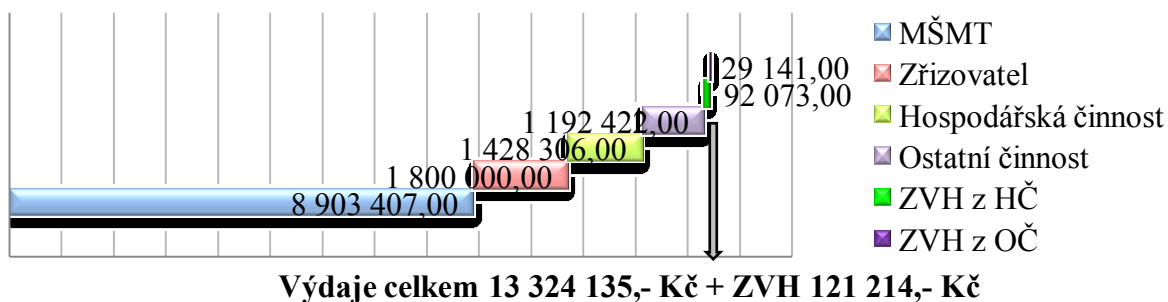
Graf 4.7: Přehled příjmů ZŠ a MŠ Úsov v roce 2012 v Kč

ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2012. Vlastní zpracování.

Náklady za spotřebu energií stouply na 831 060,- Kč, za čisticí prostředky, učební pomůcky, provozní materiál a drobný majetek školy vydala z dotací od zřizovatele 379 666,- Kč. Za ostatní služby, školení, audit, besedy, revize a plavecký výcvik bylo vynaloženo 214 199,- Kč, za jiné náklady 120 597,- Kč. Za opravy a udržování budov byla vynaložena nejvyšší částka ze sledovaného období 254 478,- Kč. Důvodem byla oprava střechy v částce 78 500,- Kč, z dalších oprav byly provedeny výměny bojleru, čerpadla, žaluzií, dveří ve školní jídelně a mateřské škole, oprava plotové branky a malování.

Graf 4.8: Přehled výdajů ZŠ a MŠ Úsov v roce 2012 v Kč

ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2012. Vlastní zpracování.

Hospodářská činnost v roce 2012 přinesla škole zlepšený výsledek hospodaření ve výši 92 073,- Kč, viz graf č. 4.8. Největší nákladovou položkou ostatní činnosti byla rekonstrukce šaten a pořízení nových šatních skříněk pro mateřskou školu a školní družinu. Přesto byl v ostatní činnosti vykázán zlepšený hospodářský výsledek 29 141,- Kč.

Fond odměn zůstal nezměněn. FKSP byl tvořen zákonným přidělem, prostředky fondu byly použity jako příspěvek na obědy ve výši 56 760,- Kč, odměny k osobním výročím v částce 13 000,- Kč a 3 900,- Kč tvořil příspěvek na kulturní vyžití pracovníků. Zlepšený výsledek hospodaření vytvořený z hospodářské a ostatní činnosti za rok 2011 byl v plné

částce převeden do rezervního fondu. Investiční fond byl stejně jako v předchozích letech navýšen o hodnotu odpisů majetku částkou 20 010,96 Kč a částkou 92 500,- Kč z fondu rezervního tak, aby bylo možné z investičního fondu zafinancovat pořízení elektrických pánví do školní jídelny nákup nového nábytku.

Tab. 4.5: Stav a čerpání fondů v roce 2012

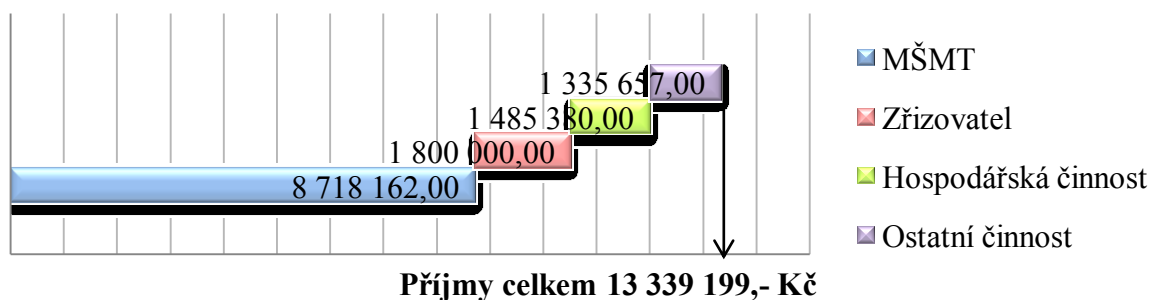
	Fond odměn	FKSP	Rezervní fond	Investiční fond
Počáteční stav	16 000,-	58 058,21	176 044,16	160 211,37
Přírůstky	0	67 161,-	216 337,53	112 510,96
Čerpání	0	73 660,-	124 990,-	158 400,-
Konečný stav	16 000,-	51 559,21	267 391,69	114 322,33

ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2012. Vlastní zpracování.

4.3.5 Analýza hospodaření v roce 2013

Příjmy od zřizovatele setrvaly již čtvrtým rokem na stejné výši 1 800 000,- Kč. Dotace od MŠMT v částce 8 718 162,- Kč byly také proti předcházejícímu roku nižší o 185 245, Kč. K základním dotacím ve výši 8 655 726,- Kč škola získala jen 62 436,- Kč k dalšímu čerpání prostředků z programu EU peníze školám. K této částce bylo proúčtováno 15 000,- Kč jako odměny z dohod o provedení práce, 17 815,- Kč za vzdělávací programy a 29 621,- Kč za učební pomůcky a materiál. Jiné přímé dotace škola pro tento rok nezískala.

Graf 4.9: Přehled příjmů ZŠ a MŠ Úsov v roce 2013 v Kč

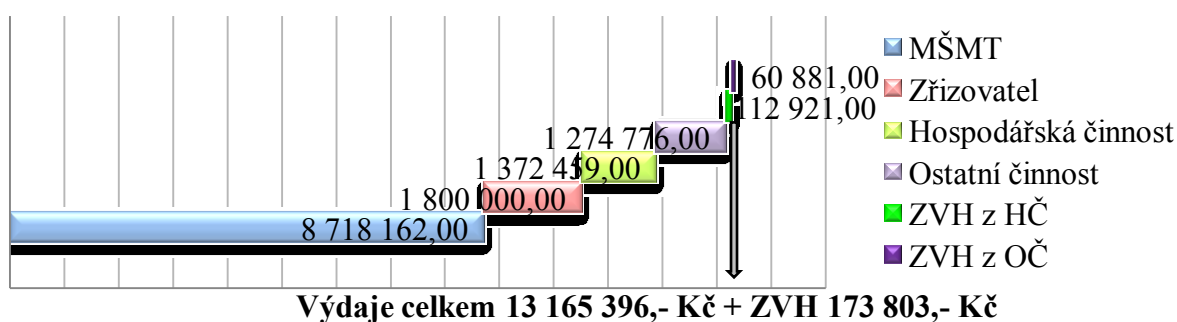

ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2013. Vlastní zpracování.

Jak je patrné z grafů č. 4.9 a 4.10, u hospodářské činnosti byly příjmy o 112 921,- Kč vyšší než výdaje, u ostatní činnosti byly příjmy o 60 881,- Kč vyšší než výdaje z této činnosti. Škola opět hospodařila v těchto činnostech se ZVH ve výši 173 803,- Kč.

Výrazný nárůst byl u výdajů na energie, konkrétně za spotřebu plynu, která vzrostla proti předcházejícímu roku o 18,5 %. Celkové výdaje za energie činily 926 991,- Kč. Na školení, plavecký výcvik, besedy, software a telefonní hovory se proúčtovala částka 170 186,- Kč. Srovnatelné s předcházejícími roky byly výdaje na kancelářské potřeby, čisticí prostředky a jiný provozní materiál, činily 387 157,- Kč. Nejméně ze sledovaného pětiletého období bylo vynaloženo na opravy a udržování budov, celkem 202 363,- Kč. Z těchto prostředků byly vyměněny některé podlahové krytiny a opraveny ohřívač, kopírka a tělocvičné nářadí. Za jiné náklady bylo zaplaceno 315 666,- Kč.

Graf 4.10: Přehled výdajů ZŠ a MŠ Úsov v roce 2013 v Kč

ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2013. Vlastní zpracování.

Fond odměn zůstává nadále ve výši 16 000,- Kč, stejně jako v předcházejících třech letech nebyl tvořen a ani z něj nebyly žádné prostředky čerpány. Z FKSP bylo použito 55 242,- Kč na příspěvky na obědy, 4 000,- Kč jako odměny k výročím a 3 900,- Kč na kulturní činnost. Přírůstkem rezervního fondu byl zlepšený hospodářský výsledek za rok 2012 v plné výši. Čerpání prostředků tohoto fondu bylo použito na mimořádnou opravu. Z investičního fondu v roce 2013 čerpáno nebylo, prostředky na něm se zvýšily jen o částku odpisů majetku začleněného v hlavní i hospodářské činnosti.

Tab. 4.6: Stav a čerpání fondů v roce 2013

	Fond odměn	FKSP	Rezervní fond	Investiční fond
Počáteční stav	16 000,-	51 559,21	267 391,69	114 322,33
Přírůstky	0	65 280,-	121 214,04	26 336,-
Čerpání	0	63 142,-	85 663,-	0
Konečný stav	16 000,-	53 697,21	302 942,73	140 658,33

ZDROJ: Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2013. Vlastní zpracování.

Přehled příjmů ZŠ a MŠ Úsov v letech 2009 – 2013 je zobrazen v příloze č. 1 bakalářské práce. Přílohy 2 – 5 zachycují výdaje vynakládané z dotací od zřizovatele, výdaje hrazené z dotací od MŠMT, výdaje z hospodářské činnosti a výdaje z ostatní činnosti.

5 ZHODNOCENÍ ANALÝZY, NÁVRHY A DOPORUČENÍ

5.1 Zhodnocení hospodaření v hlavní činnosti

Z následující tabulky č. 5.1 je patrné, že celkové příjmy se ve sledovaném pětiletém období zvýšily o 518 tis. Kč. Rozložení zdrojů příjmů se ale pozvolna mění. Zatímco podíl zdrojů od MŠMT a zřizovatele se postupně o procento snižoval z 66 na 65 % a z 15 na 14 %, narostl z 8 na 10 % podíl zdrojů získaných z ostatní činnosti, z výnosů závisejících na vlastní aktivitě školy. V hospodářské činnosti se udržel podíl příjmů na stále stejné úrovni 11 %.

Tab. 5.1: Přehled zdrojů příjmů v období 2009 – 2013

Příjmy	2009		2010		2011		2012		2013	
	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
MŠMT	8 476	66	8 379	65	9 090	66	8 903	66	8 718	65
Zřizovatel	1 847	15	1 800	14	1 800	13	1 800	13	1 800	14
Hospodářská činnost	1 437	11	1 521	12	1 539	11	1 520	12	1 485	11
Ostatní činnost	1 061	8	1 136	9	1 311	10	1 222	9	1 336	10
Celkem	12 821	100	12 836	100	13 740	100	13 445	100	13 339	100

ZDROJ: Výroční zprávy o hospodaření školy za roky 2009 – 2013. Vlastní zpracování.

Na hlavní činnost získává škola finanční prostředky z rozpočtu MŠMT. Stávající systém financování prostřednictvím krajských normativů poskytuje krajským úřadům velkou míru rozhodovacích pravomocí bez odpovídající spoluzodpovědnosti za financování, jeho hlavním cílem je přerozdělit finanční prostředky státního rozpočtu tak, aby stávající síť jakkoli naplněných škol a školských zařízení zůstala v kraji zachována, nevytváří pro školy potřebné stabilní, předvídatelné a transparentní ekonomické prostředí, nedostatečně podporuje kvalitu a efektivitu vzdělávání, neumožňuje dostatečné zacílení finančních prostředků přerozdělovaných krajskými úřady do RgŠ z rozpočtu MŠMT.

Počet žáků ve sledovaném období, který udává tabulka č. 5.2, se snižoval ze 152 dětí v roce 2009 až na 139 dětí v roce 2013. V porovnání s mírně se zvyšujícími příjmy se i příjmy propočtené na jednoho žáka zvýšily z 84,35 tis. Kč za rok 2009 na 95,96 tis. Kč za rok 2013. Otázkou zůstává, zdali je to dostačující nárůst prostředků na vzdělávání vzhledem k inflaci a stále se zvyšujícím cenám učebních pomůcek a režijních výdajů.

Tab. 5.2: Počet žáků a prostředky na vzdělání jednoho žáka v letech 2009 - 2013

Ročník	2009	2010	2011	2012	2013
1.	13	13	12	13	14
2.	13	11	15	13	13
3.	21	15	13	16	12
4.	13	20	15	15	15
5.	14	14	21	18	16
6.	18	17	20	19	18
7.	17	18	18	18	17
8.	22	15	16	19	17
9.	21	23	16	16	17
Celkem žáků	152	146	146	147	139
tis. Kč / žáka / rok	84,35	87,92	94,11	91,46	95,96

ZDROJ: Výroční zprávy o hospodaření školy za roky 2009 – 2013. Vlastní zpracování.

V § 23 školského zákona je stanoveno, že zřizovatel může povolit výjimku z nejnižšího počtu dětí. Ten je stanoven pro třídy prvního a druhého stupně na počet 17 žáků v prováděcím předpisu školského zákona. Zřizovatel je touto výjimkou zavázán uhradit zvýšené výdaje na vzdělávání nad rámec stanovený krajským normativem.³³

Stěžejní část zaměstnanců školy tvoří pedagogičtí pracovníci, mezi které jsou zařazeni učitelé základní a mateřské školy, vychovatelé školní družiny a asistent pedagoga. Zřízení funkce asistenta pedagoga je podmíněna souhlasem Krajského úřadu Olomouckého kraje, odboru školství, mládeže a tělovýchovy. Tento udělil na základě žádosti souhlas se zřízením funkce asistentapedagoga pro třídu základní školy, ve které se vzdělává žák se speciálními vzdělávacími potřebami. Souhlas se zřízením funkce asistenta pedagoga nezakládá automaticky nárok na navýšení finančních prostředků nad rámec normativního rozpočtu. Dle ustanovení § 164 a § 16 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, za zajištění podmínek ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami odpovídá ředitel školy. Tyto podmínky zahrnují personální, materiální a finanční zabezpečení vzdělávání. Příspěvek na plat asistenta pedagoga je limitován objemem finančních prostředků přidělených z MŠMT. Počet pedagogických pracovníků zůstává stejný, i když počet žáků základní školy se neustále snižuje.

³³ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění, § 8.

Druhou skupinu zaměstnanců školy tvoří správní zaměstnanci, mezi které patří ekonomka školy, uklízečky, školník, kuchařky a vedoucí školní jídelny. Přesný výčet zaměstnanců školy je zobrazen v následující tabulce.

Tab. 5.3: Počet zaměstnanců školy v letech 2009 - 2013

Zaměstnanci školy	2009	2010	2011	2012	2013
Pedagogičtí pracovníci - učitelé	16	17	16	16	16
– vychovatelé, asistent pedagoga	1	2	2	2	2
Správní zaměstnanci – ekonomka školy	1	1	1	1	1
domovníci, uklízečky	4	4	4	4	3
kuchařky, vedení ŠJ	5	5	5	5	5
Celkem zaměstnanců	27	29	28	28	27
žáků / pedagogického pracovníka	9	8	8	8	8

ZDROJ: Výroční zprávy o hospodaření školy za roky 2009 – 2013. Vlastní zpracování.

Výdaje na hlavní vzdělávací činnost tvoří stále 66 % – 67 % z celkových výdajů školy. V průběhu každého roku jsou pečlivě sledovány a vyhodnocovány tak, aby byly dotace beze zbytku vyčerpány. Finanční prostředky na provoz školy získávané od zřizovatele činily v prvním srovnávaném roce 1 847 000,- Kč. Od roku 2010 do roku 2013 zůstala částka beze změny na 1 800 000,- Kč a tvoří tak 14% podíl na celkových výdajích školy.

Tab. 5.4: Přehled výdajů v jednotlivých činnostech za období 2009 – 2013, v tis. Kč

Výdaje	2009		2010		2011		2012		2013	
	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
MŠMT	8 476	66	8 379	66	9 090	67	8 903	67	8 718	66
Zřizovatel	1 847	15	1 800	14	1 800	13	1 800	13	1 800	14
Hospod. čin.	1 405	11	1 486	12	1 411	10	1 428	10	1 372	10
Ostatní čin.	1 057	8	1 080	8	1 296	10	1 192	10	1 275	10
Celkem	12 784	100	12 745	100	13 597	100	13 323	100	13 165	100

ZDROJ: Výroční zprávy o hospodaření školy za roky 2009 – 2013. Vlastní zpracování.

Z výdajů na vzdělávání, uvedených v tabulce č. 5.4, tvoří nejvýznamnější nákladovou položku výdaje na platy pracovníků školy a na zákonné zdravotní a sociální pojištění, náhrady za prvních 14 dnů nemoci. Podrobné členění výdajových položek je rozepsáno v tabulce v Příloze č. 3.

ZŠ a MŠ Úsov hospodaří každý rok podle schváleného rozpočtu, v průběhu roku jsou vždy sledovány vynaložené náklady a průběžné zisky tak, aby byl rozpočet dodržen. Návrh

rozpočtu na provoz školy předkládaný zřizovateli na rok 2013 je k nahlédnutí v příloze bakalářské práce č.6. Dotace získané od MŠMT na vzdělávání i dotace od zřizovatele na provoz školy jsou každoročně beze zbytku vyčerpány a vyúčtovány.

5.2 Zhodnocení hospodářské a ostatní činnosti

V období 2009 – 2013 škola hospodařila vždy se zlepšeným výsledkem hospodaření. Tabulka č. 5.5 tvorby ZVH ukazuje nárůst tvorby zisku z 36 tis. Kč v roce 2009 na 174 tis. Kč za rok 2013. Každým rokem se výrazně měnil i poměr ziskovosti hospodářské a ostatní činnosti, jak ukazuje následující tabulka.

Tab. 5.5: Přehled tvorby ZVH v období 2009 – 2013 v tis. Kč

ZVH	2009		2010		2011		2012		2013	
	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
Hospodář. činnost	32	89	36	39	128	89	92	76	113	65
Ostatní činnost	4	11	56	61	15	11	29	24	61	35
Celkem	36	100	92	100	143	100	121	100	174	100

ZDROJ: Výroční zprávy o hospodaření školy za roky 2009 – 2013. Vlastní zpracování.

ZVHv ostatní činnosti je tvořen vybraným školným v mateřské škole a ve školní družině, příjmy z kopírování, za opisy vysvědčení a tržbami za poškozené učebnice a náklady s těmito aktivitami spojenými. Byl vytvořen každý rok zisk v rozmezí od 4 tis. Kč v roce 2009 do 61 tis. Kč v roce 2013.

Z hospodářské činnosti byl také každoročně vytvořen zlepšený výsledek hospodaření. Nejméně v roce 2009 ve výši 32 tis. Kč, nejvíce za rok 2011 128 tis. Kč. Do této činnosti jsou zařazeny výnosy a náklady z prodeje obědů cizím strávníkům, z pronájmu dvou bytů, které jsou v budově škola z pronájmu tělocvičny soukromým osobám. Cena za jednu pronajatou cvičební hodinu činí dle kalkulace nákladů k 1. 9. 2013 170,- Kč. Do kalkulace je započítána spotřeba energií, čisticích prostředků, objem mzdových prostředků na úklid tělocvičny a náklady na opravy a údržbu. Podrobný rozpis kalkulace nákladů při pronájmu tělocvičny, dle nákladů na tělocvičnu v roce 2012, je přiložen v Příloze č. 7 bakalářské práce.

5.3 Návrhy a doporučení ke zlepšení finanční situace

Z analýzy hospodaření zachycené v předcházející kapitole je patrné, že ZŠ a MŠ Úsov v letech 2009 – 2013 hospodařila vždy se zlepšeným výsledkem hospodaření vytvořeným v ostatní a hospodářské činnosti, který se dokonce každý rok zvyšoval. Nabízí se tedy hodnocení, že škola hospodaří dobře a není potřeba cokoliv zlepšovat. Opak je ovšem pravdou, v dnešní ekonomicky vypjaté době je neustále vyvíjen tlak na neustálé snižování nákladů u současných aktivit a také na hledání aktivit nových, které by zlepšily ekonomickou situaci organizace.

Všechny roky sledovaného období mají srovnatelné hodnoty v počtu pedagogických pracovníků, počet žáků se snižuje o malý počet, který nemá závažný vliv na hospodaření školy. Z tabulky v kapitole 5.1 o počtu zaměstnanců školy můžeme vyčíst, že na jednoho pedagogického pracovníka připadá 8 žáků. Minimální počet žáků ve třídě stanoveném prováděcím předpisem školského zákona je 17 žáků. Při současném počtu žáků školy 139 žáků by teoreticky mohlo stačit pouze 8 učitelů, tedy přesně polovina současného počtu. Ovšem v případě výuky nehraje ekonomická situace nejdůležitější roli, je nutné v první řadě zajistit kvalitní vzdělávání dle vzdělávacího programu. Snížení počtu učitelů by znamenalo spojení tříd na prvním stupni, na druhém stupni by bylo velmi obtížné zajistit aprobované učitele ve všech odborných předmětech, což by nemělo pozitivní dopad na úroveň výuky. Dá se tedy předpokládat, že největší výdajová položka na platy zaměstnanců a odvody pojistného se bude každoročně zvyšovat.

Počet žáků by mohl mít na hospodaření školy vliv. Pokud se škola bude chovat tržně a bude usilovat o vyšší počet žáků, může dosáhnout na vyšší dotace od MŠMT, u kterých počet žáků hraje rozhodující roli. Při současné nízké naplněnosti tříd by se počet učitelů nemusel navýšit a výdaje na jejich platy by rozpočet nezatížily. Počet žáků, které by škola mohla navíc lepší propagací, zviditelněním a agitací získat, je ale omezen počtem dětí žijících v Úsově a okolních obcích.

Ekonomická činnost označovaná jako ostatní zahrnuje tržby za školné vybrané v mateřské škole a školní družině, příjmy z prodeje služeb, zejména kopírování a platby za opisy vysvědčení, tržby za poškozené učebnice. Celá částka školného ve školní družině i v mateřské škole je každoročně investována do oprav prostor družiny a školky a do modernizace jejich vybavení. Při zachování tohoto nepsaného pravidla by zvýšení školného nezlepšovalo

hospodářský výsledek školy, ale zlepšovalo by podmínky pro pobyt dětí v těchto zařízeních. Ani z dalších činností nelze předpokládat výrazný nárůst příjmů, navýšení vybrané částky za poškozené učebnice by znamenalo horší zacházení se svěřenými učebnicemi, což není žádoucí.

Hospodářská činnost vykazuje náklady a výnosy z prodeje obědů cizím strávníkům, z pronájmu tělocvičny soukromým osobám a z pronájmu dvou bytů, které jsou v budově školy. První byt je vázán k funkci školníka, druhý byt je pronajímán cizím zájemcům.

Tabulka 5.6 zobrazuje počet strávníků školní jídelny. Ve všech sledovaných kategoriích došlo k poklesu strávníků. Počet stravujících se dětí je odvozen od celkového počtu dětí v ZŠ a MŠ. V roce 2009 nejedlo ve školní jídelně pouze 11 dětí, v roce 2013 to bylo 13 dětí. Malý nárůst je způsoben vyšším počtem nezaměstnaných rodičů a rodičů na mateřské dovolené, kteří stravu pro své děti zajišťují doma. Ze zaměstnanců se nestravuje stále 1 zaměstnanec. Volná kapacita školní jídelny se zvyšuje, zde je možnost oslovit širokou veřejnost v obci a podnikající osoby a firmy a naplněním kapacity dosáhnout ke zvýšení výnosů z této činnosti.

Tab. 5.6: Počet strávníků v období 2009 – 2013 v tis. Kč

	2009	2010	2011	2012	2013
žáci ZŠ	141	134	134	134	126
děti MŠ	36	42	42	40	40
zaměstnanci	28	28	28	27	26
cizí strávníci	171	159	159	149	149
celkem strávníků	376	363	363	350	341
kapacita školní jídelny	420	420	420	420	420
volná kapacita	44	57	57	70	79

ZDROJ: Výroční zprávy o hospodaření školy za roky 2009 – 2013. Vlastní zpracování.

Pronajímat prostory jídelny k různým rodinným či firemním oslavám je další možnost ke zvýšení příjmů školy. Při využití kuchyně a zaměstnanců školy by bylo možné poskytovat veřejnosti plné cateringové služby v oblasti gastronomických akcí.

Další možné navýšení hospodářského výsledku by bylo možné využitím všech volných hodin k pronájmu tělocvičny. V dopoledních hodinách slouží plně k výuce tělesné výchovy, v některých odpoledních a večerních hodinách je pronajímána místnímu spolku Sokol

a některým soukromým zájemcům. Stále však zůstává prostor k dalšímu využití, v úvahu přichází například různá zdravotní či rehabilitační cvičení pro seniory, kurzy nordic walking – severské chůze s holemi, společné cvičení pro rodiče s dětmi, jóga. Pohybové volnočasové aktivity široké veřejnosti podléhají módním trendům, se kterými je potřeba neustále držet krok.

Finanční prostředky může škola získat i z pronájmu odborných učeben. Ve kvalitně vybavené hudební třídě se mohou pořádat tematické kurzy pro veřejnost, například rytmická cvičení, muzikoterapie. Kurz formy amatérského zpěvu karaoke by zasahoval i do další možnosti zvýšení školních příjmů a to pronájmem počítačové učebny. Nabídka krátkých tematicky úzce zaměřených školení nebo dlouhotrvajících kurzů by mohly být zaměřeny na základy práce s počítačem, psaní na PC všemi deseti, práce s textovým editorem a tabulkovým editorem, rekvalifikační kurzy ve spolupráci s úřadem práce, práce s internetem, digitální úpravy fotografií apod.

Velmi žádané jsou v současnosti kurzy výuky cizích jazyků na všech úrovních, pedagogové školy nebo najatí rodilí mluvčí by mohli vést kurzy pro začátečníky, pokročilé z řad veřejnosti i doučování pro žáky školy formou cizojazyčných konverzací.

Po dohodě se základní uměleckou školou v Mohelnici nebo v Uničově by mohlo být zřízeno v učebně hudební výchovy detašované pracoviště k výuce hudebních oborů, další třídy by mohly sloužit v odpoledních hodinách k poskytnutí vzdělání ve výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém kroužku. Pro místní žáky a zájemce o tento druh mimoškolního vzdělávání by odpadlo stále složitější dojíždění do okolních měst a z peněžních částek vynaložených žáky za tyto aktivity by část zlepšila hospodaření místní školy.

Všechna doporučení ke zvyšování příjmů školy a k lepšímu hospodaření je však možné provést pouze za předpokladu, že tyto vedlejší činnosti nebudou v žádném případě omezovat výuku v hlavní činnosti.

5.3.1 Prostředky na provoz ZŠ a MŠ Úsov

Samostatným doporučením pro zlepšení finanční situace a zkvalitnění chodu školy je možnost navýšení dotace od zřizovatele. V roce 2009 škola hospodařila s příspěvkem na provoz ve výši 1 847 tis. Kč, od roku 2010 až dosud se sníženou částkou 1 800 tis. Kč. Jelikož tato částka není přímo vázána k počtu žáků a současně částky vynaložené na energie, opravy a

běžný provoz budovy se neustále zdražují, bylo by na místě projednat s vedením obce každoroční navýšení dotace od zřizovatele minimálně o míru inflace, která vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru 12 předchozích měsíců. Podle Českého statistického úřadu se jedná o hodnoty za rok 2009 1 %, za rok 2010 1,5 %, za rok 2011 1,9 %, za rok 2012 3,3 % a za rok 2013 1,4 %.³⁴

V průběhu sledovaných roků škola prováděla jen částečné výměny oken a dílčí rekonstrukce. Při jednorázové investici do kompletní rekonstrukce by škola mohla snížit náklady na energie, které tvoří největší výdajovou položku vynakládanou na provoz budovy školy.

Bude tedy záležet na jednáních mezi vedením školy a zastupitelstvem obce Úsov, jestli vyčlení prostředky z obecního rozpočtu pro potřeby školy.

---

³⁴http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/mira_inflace. [online].

6 ZÁVĚR

Tématem bakalářské práce bylo hospodaření příspěvkové organizace vykonávající činnost základní školy a mateřské školy. Celá problematika řízení a organizace školství v ČR je oblast velmi široká, proto byla práce zaměřena na oblast regionálního školství, k provedení analýzy hospodaření byla vybrána Základní škola a Mateřská škola Úsov, příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je obec Úsov.

Cílem práce bylo provést analýzu hospodaření vybrané příspěvkové organizace, zhodnotit hospodaření v letech 2009 až 2013 a najít a doporučit možná řešení ke zlepšení finanční situace školy. K analýze byla použita data z ekonomických výkazů a dalších interních dokumentů školy.

Teoretické části práce byla věnována druhá a třetí kapitola. Z organizace a řízení školství v ČR byl nastíněn systém vzdělávacího procesu a stupňů vzdělávací soustavy, současné právní postavení škol a školských zařízení. V samostatných podkapitolách byla shrnuta problematika regionálního školství na krajské a místní úrovni a pravidla ke zřizování příspěvkových organizací ÚSC. Vedle obecných zásad financování regionálního školství byly v práci blíže popsány možnosti financování příspěvkových organizací zřízených obcemi, které hospodaří s peněžními prostředky přijatými ze státního rozpočtu prostřednictvím státních a krajských normativů, z rozpočtu svého zřizovatele, s prostředky, které získá vlastní činností a s prostředky svých fondů.

Tyto teoretické poznatky byly aplikovány ve druhé praktické části bakalářské práce na konkrétní příspěvkové organizaci. Ve čtvrté kapitole bylo nejdříve provedeno seznámení s historií školství v obci Úsov a poté bližší charakteristika Základní školy a Mateřské školy Úsov, rozdělení na hlavní činnost a ostatní a hospodářskou činnost školy. Výsledky hospodaření za jednotlivé sledované roky byly zpracovány do tabulek a grafů.

V poslední páté kapitole bylo provedeno hodnocení analýzy výnosů a nákladů hlavní i ostatní a hospodářské činnosti, byly navrženy podněty ke zlepšení finanční situace a ke zvýšení možných zisků školy. Po celé pětileté sledované období příspěvková organizace hospodařila se ziskem, který byl vždy převeden do rozpočtu následujícího roku. V hlavní činnosti byl rozpočet vždy vyrovnaný, výnosy tvořené dotacemi ze státního rozpočtu a z rozpočtu zřizovatele škola vyčerpala v plné výši, přičemž největší podíl na nákladech

v hlavní činnosti mají náklady na mzdy a odvody sociálního a zdravotního pojištění a také náklady na provoz budovy školy, konkrétně na platby za spotřebované energie a za opravy a udržování budovy.

Ostatní činnost zahrnující výnosy ze školného vybraného v mateřské škole a ve školní družině a přijaté platby za poškozené učební pomůcky a kopírování vykazala mírný zisk ve všech letech 2009 až 2013. Do budoucna se dá očekávat stejný trend, jelikož náklady na modernizaci vybavení mateřské školy a školní družiny udržuje škola v rámci vybraných finančních prostředků.

Možná zlepšení finanční situace byla navržena v hospodářské činnosti školy a byla popsána v podkapitole 5.3. Jedná se především o pronájmy tělocvičny, jídelny a odborných učeben, organizování vzdělávacích kurzů pro veřejnost, naplnění volné kapacity jídelny.

Z analyzovaných výsledků hospodaření za roky 2009 – 2013 vyplývá, že vybraná příspěvková organizace byla při svém hospodaření zcela závislá na dotacích ze státního rozpočtu a od svého zřizovatele. Vzhledem ke skutečnosti, že základní škola má především poskytovat všeobecné vzdělání a pozornost je v první řadě věnována vzdělávání mladého člověka a jeho rozvoje a ne vytváření zisku, dá se tvrdit, že financování ZŠ a MŠ Úsov, příspěvkové organizace, je prováděno vyhovujícím způsobem a každé další zlepšení finanční situace přispěje ke snadnějšímu naplňování vytyčených cílů při vzdělávání.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní publikace

HALÁSEK, D., LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vydání. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2008.

MOCKOVČIAKOVÁ, A., Z. MORÁVEK a D. PROKŮPKOVÁ. *Příspěvkové organizace 2012 – 2013*. 6. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2012. 472 s. ISBN 978-80-7357-736-0.

NAHODIL, František a kolektiv. *Ekonomika veřejného sektoru*. 2. doplněné vydání. Praha: EUPRESS, 2006. 104 stran. ISBN 80-86754-05-7.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M.. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

REKTOŘÍK, Jaroslav. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 303 s. ISBN 978-80-86929-29-3.

Legislativa

Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1993, částka 1. Dostupné z: <http://www.usoud.cz/listina-zakladnich-prav-a-svobod/>.

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 39. Dostupný z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/zakon-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach>.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2011, částka 89. Dostupný z: [http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-Sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-Sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html).

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 135. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2007, částka 97. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2003/zakon-c-123-2003-sb-3732>.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 190, s. 10262 – 10324. Dostupný z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/novy-skolsky-zakon>.

Vyhláška č. 65/2005 Sb., o krajských normativech. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-65-2005-sb-1>.

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., kterým se stanoví obsahové náplně jednotlivých činností. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-278>.

Olomoucký kraj. *Výroční zpráva Olomouckého kraje 2012*. Olomoucký kraj, 2013. 96 s. ISBN: 978-80-87535-68-4.

Internetové zdroje

MŠMT ČR. *Výroční zpráva o rozvoji vzdělávání v České republice v roce 2012*. CZVV – CERMAT, 2013. 133 stran. ISBN 978-80-87601-17-4.

MŠMT ČR. *Výkonová data o školách a školských zařízeních*. [online]. MŠMT [15. 1. 2014]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vykonova-data-o-skolach-a-skolskych-zarizenich-2003-04-2013>

MŠMT ČR. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, č. j. MSMT-2647/2013-210 upravený*. [online]. MŠMT [1. 9. 2013]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/upraveny-ramcovy-vzdelavaci-program-pro-zakladni-vzdelavani>.

MŠMT ČR. *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011*. [online]. MŠMT [16.11.2011]. Dostupný z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-cr>.

MŠMT ČR. *Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2009 a rok 2013*. [online]. MŠMT [3. 1. 2013]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/republikove-normativy-skol-a-skolskych-zarizeni-zrizovanych-4>.

ČSÚ. *Inflace, míra inflace, časové řady v roce 2013*. [online]. ČSÚ [21. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/mira_inflace

Krajská správa ČSÚ v Olomouci. *Statistická ročenka Olomouckého kraje 2013*. [online]. ČSÚ [30. 12. 2013]. Dostupné z: <http://www.olomouc.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/711011-13>.

Interní dokumenty ZŠ a MŠ Úsov

Výroční zprávy o hospodaření školy 2009 – 2013

Výroční zprávy o činnosti školy 2009 - 2013

Česká škola v Úsově. Almanach k příležitosti 60 let otevření měšťanské školy v Úsově

Zřizovací listina příspěvkové organizace města Úsova.

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
PO	Příspěvková organizace
ÚSC	Územní samosprávné celky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
RgŠ	Regionální školství
EU	Evropská unie
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
NIV	Neinvestiční výdaje
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje
MP	Mzdové prostředky
PZ	Počet zaměstnanců
KZÚV	Krajská zařízení ústavní výchovy
ZŠ	Základní škola
MŠ	Mateřská škola
ŠVP	Školský vzdělávací program
ŠD	Školní družina
ŠR	Školská rada
ÚZ	Účelový znak
ITC	Informační technologie
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
ČSÚ	Český statistický úřad
ZVH	Zlepšený výsledek hospodaření

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Šumperku dne 9. 5. 2014

Dana Přechová
.....

jméno a příjmení studenta

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1	Přehled příjmů ZŠ a MŠ Úsov v letech 2009 - 2013v tis. Kč
Příloha č. 2	Výdaje hrazené z rozpočtu zřizovatele v tis. Kč v letech 2009 - 2013
Příloha č. 3	Výdaje hrazené z rozpočtu MŠMT v tis. Kč v letech 2009 – 2013
Příloha č. 4	Výdaje z hospodářské činnosti v tis. Kč v letech 2009 - 2013
Příloha č. 5	Výdaje z ostatní činnosti v tis. Kč v letech 2009 – 2013
Příloha č. 6	Návrh rozpočtu Základní školy a Mateřské školy Úsov na rok 2013
Příloha č. 7	Kalkulace nákladů při pronájmu tělocvičny

Příloha č. 1: Přehled příjmů ZŠ a MŠ Úsov v letech 2009 - 2013v tis. Kč

Příjmy - MŠMT	2009	2010	2011	2012	2013
Na platy	5 630	5 981	5 913	6 294	6 225
OON (odstupné), pojistné, FKSP, přímé ONIV	2 202	2 283	2 196	2 284	2 431
Dotace 33353 celkem	7 832	8 264	8 109	8 578	8 656
Účelová dotace – 33027 (posílení platů)			302		
Účelová dotace – 33 005 (pedag. pracovníci)	443				
Účelová dotace – 33 015 (asistent pedagoga)	87	104	118		
Účelová dotace – 33 016 (nepedag. prac.)	100				
Účelová dotace – 33017 (pro žáky 1. roč.)	10	10	9		
Účelová dotace – 00019 (rozvoj ICT)	4				
Dotace EU - 33123 (peníze školám)			552	300	62
Dotace KÚ - enviromentální vzdělávání				25	
Příjmy ze státního rozpočtu celkem	8 476	8 379	9 090	8 903	8 718
Příjmy – na provoz + vlastní	2009	2010	2011	2012	2013
Na provoz základní školy - zřizovatel	1 847	1 800	1 800	1 800	1 800
Tržby z prodeje služeb – stravné, ostatní náklady	948	958	1 110	1 033	1 052
Příjmy ostatní (školné, úroky, čerpání fondů, sběr)	69	24	139	104	89
Jiné ostatní výnosy (prodej pracovních sešitů)	44	155	61	85	195
Příjmy z hospodářské činnosti	1 437	1 521	1 540	1 520	1 485
Příjmy na provoz + vlastní celkem	4 345	4 458	4 650	4 542	4 621
Příjmy celkem	12 821	12 836	13 740	13 445	13 339

ZDROJ: Výroční zprávy o hospodaření školy 2009 – 2013. Vlastní zpravování

Příloha č. 2: Výdaje hrazené z rozpočtu zřizovatele v tis. Kč v letech 2009 - 2013

Výdaje – dotace od zřizovatele	2009	2010	2011	2012	2013
Spotřeba plynu	485	500	458	503	599
Spotřeba elektrické energie	300	296	294	313	311
Vodné	20	10	12	14	17
Spotřeba energie celkem	805	806	765	831	927
Telefon	42	44	45	45	47
poštovné + poplatky na úřadech	9	6	4	5	6
Poplatek v bance	6	6	6	5	5
odvod TDO	8	8	8	8	8
školení, audit	37	37	13	27	30
Plavecký výcvik	9	8	6	7	9
služby dodavatelů	42	63	42	59	30
Software	27	48	5	31	27
Revize	28	23	18	17	7
besedy – prevence žáků		3	1	2	1
zpracování mezd	21	27	27	7	
Ostatní služby celkem	230	272	177	214	170
Programové vybavení (tonery)	29	64	31	20	28
Kancelářské potřeby	7	3	5	5	6
čisticí prostředky	49	47	66	49	47
učební pomůcky, časopisy, materiál	35	40	45	42	31
dokumenty ředitele školy	4	1	2	1	4
Provozní materiál	55	70	59	88	111
DDHM do 3.000,-- Kč	48	13	86	49	42
DDHM nad 3 000,- Kč	229	132	186	106	14
DDNM (nad 7.000,-- Kč)				19	103
Spotřeba materiálu celkem	457	370	480	380	387
Opravy + udržování	233	249	232	254	202
Cestovné	13	9	14	11	9
Mzdy z dohod	5	6	16	15	6
Zákonné pojištění zaměstnanců	25	25	27	27	26
Pojištění podnikatelských rizik	20	22	24	37	16
Ochranné pomůcky, prevent. prohlídky	2	1	1	4	3
Neuplatněný odpočet DPH	17	15	42	14	36
Odpisy	39	25	2	13	17
Jiné celkem	356	353	378	375	316
Výdaje celkem – dotace zřizovatele	1 847	1 800	1 800	1 800	1 800

ZDROJ: Výroční zprávy o hospodaření školy 2009 – 2013. Vlastní zpracování

Příloha č. 3: Výdaje hrazené z rozpočtu MŠMT v tis. Kč v letech 2009 – 2013

Výdaje - MŠMT	2009	2010	2011	2012	2013
Výdaje na platy pracovníků školy	6 097	6 070	5 913	6 294	6 307
Zákonné sociální a zdravotní pojištění	2 005	2 061	2 012	2 202	2 179
FKSP	122	121	59		
Výdaje na učebnice, učební texty pomůcky	170	67	65	36	112
Plavecký výcvik	8	7	6	6	7
Cestovné	8	8	11	3	4
Výukové programy	8	15	4	6	4
Výdaje na DVPP	39	13	12	4	18
Náhrady za prvních 14 dnů nemoci	8	10	12	21	19
Ochranné osobní pomůcky	6	6	6	4	7
OON (dohody)			8		
Rozvoj ICT	4				
Celkem výdaje – dotace 33353				8 578	8 656
Celkem výdaje - dotace 33027			302		
z toho zákonné sociální a zdravotní pojištění			76		
na platy pedagogických pracovníků			224		
FKSP			2		
Celkem výdaje – dotace 33017			9		
Celkem výdaje – dotace 33015			118		
z toho zákonné sociální a zdravotní pojištění			30		
na platy asistenta pedagoga			87		
FKSP			1		
Celkem výdaje – dotace EU 33123			552	300	62
z toho na platy asistenta pedagoga			146	160	15
zákonné sociální a zdravotní pojištění			29	30	
FKSP			1	1	
Drobný dlouhodobý majetek			165	96	30
Cestovné			1	1	
Software			8	8	
Výukové programy			203	3	18
Poštové			1	1	
Celkem dotace KÚ - enviromentální výchova				25	
z toho Spotřeba materiálu				19	
Vzdělávací programy				6	
Přímé výdaje na vzdělávání celkem	8 476	8 379	9 090	8 903	8 718

ZDROJ: Výroční zprávy o hospodaření školy 2009 – 2013. Vlastní zpracování

Příloha č. 4: Výdaje z hospodářské činnosti v tis. Kč v letech 2009 - 2013

Výdaje – hospodářská činnost	2009	2010	2011	2012	2013
Spotřeba plynu (tepla)	18	18	14	18	21
Spotřeba elektrické energie	98	102	105	119	117
vodné	3	3	3	3	4
Spotřeba energie celkem	120	123	122	141	142
Telefon	6	7	5	6	5
odvod TDO	1	2	1	1	2
školení, audit, konzultace	4	6	2	2	2
služby dodavatelů	2	7	3	2	1
software	7	2			3
revize	4	1	1	4	
cestovné		1	1	1	1
zpracování mezd	1	2	1	1	
Ostatní služby celkem	24	25	16	16	13
Programové vybavení (tonery)	1	2	1		
kancelář. potřeby	1	1	1		
čistící prostředky	7	8	8	8	9
spotřeba potravin	727	771	785	766	746
provozní materiál	2	5	2	5	3
DDHM do 3.000,-- Kč	3	6	4	7	4
DDHM nad 3 000,- Kč	62	21	8	6	22
DDNM nad 7.000,-- Kč				1	
Programové vybavení					3
Spotřeba materiálu celkem	802	814	809	794	786
Opravy + udržování	35	21	38	48	9
Mzdové náklady	295	355	305	308	303
Náhrada za prvních 14 dnů nemoci		1	2	3	
Zákonné sociální pojištění	100	121	104	108	106
Tvorba FKSP	6	7	3		
Zákonné pojištění zaměstnanců	1	1	1	1	1
Ochranné pomůcky, preventivní prohlídky	3	3	1	2	2
Odpisy	18	14	9	7	10
Jiné celkem	459	524	464	59	22
Výdaje hospodářská činnost celkem	1 405	1 486	1 411	1 428	1 372

ZDROJ: Výroční zprávy o hospodaření školy 2009 – 2013. Vlastní zpravování

Příloha č. 5: Výdaje z ostatní činnosti v tis. Kč v letech 2009 – 2013

Výdaje – ostatní	2009	2010	2011	2012	2013
Spotřeba potravin – žáci a učitelé	774	822	867	983	1 004
Opravy a udržování	94	15	144	104	
Učební pomůcky	22	33	4		
DDHM	17	8	79		
Neuplatněný odpočet DPH	84	86	77	20	
Výchovné akce školy, materiál (hrazené žáky)	66	116	125	80	195
Materiál – výročí školy (dary)				5	
Výdaje ostatní (z tržby ze školného, sběru...)					76
Výdaje z ostatní činnosti celkem	1 057	1 080	1 296	1 192	1 275

ZDROJ: Výroční zprávy o hospodaření školy 2009 – 2013. Vlastní zpravování

Příloha č. 6: Návrh rozpočtu Základní školy a Mateřské školy Úsov na rok 2013

Návrh rozpočtu Základní školy a Mateřské školy Úsov na rok 2013

Položka	Popis	MŠ	ŠJ	ZŠ	Celkem
5112	Osobní výdaje	6 000,00 Kč		20 000,00 Kč	26 000,00 Kč
5128	Pojistné Kooperativa	4 000,00 Kč	3 000,00 Kč	60 000,00 Kč	67 000,00 Kč
5136	Knihy, tisk, pomůcky	5 000,00 Kč		20 000,00 Kč	25 000,00 Kč
5137	Drobný hm. majetek	20 000,00 Kč	130 000,00 Kč	68 000,00 Kč	218 000,00 Kč
5139	Materiál	20 000,00 Kč	25 000,00 Kč	130 000,00 Kč	175 000,00 Kč
5151	Voda		10 000,00 Kč	10 000,00 Kč	20 000,00 Kč
5153	Plyn			500 000,00 Kč	500 000,00 Kč
5154	Elektrická energie		170 000,00 Kč	140 000,00 Kč	310 000,00 Kč
5161	Služby pošt			12 000,00 Kč	12 000,00 Kč
5162	Služby Telecom		10 000,00 Kč	30 000,00 Kč	40 000,00 Kč
5163	Služby pen. ústavů			5 000,00 Kč	5 000,00 Kč
5169	Nákup služeb	10 000,00 Kč	40 000,00 Kč	102 000,00 Kč	152 000,00 Kč
5171	Opravy a údržba	35 000,00 Kč	40 000,00 Kč	200 000,00 Kč	275 000,00 Kč
	Neupl. odpočet DPH		35 000,00 Kč		
	CELKEM	100 000,00 Kč	463 000,00 Kč	1 297 000,00 Kč	1 860 000,00 Kč

Zdůvodnění:

Základní škola:

Úprava prostranství před školou.
Kotelna - oprava omítky.
Malování WC - všechna patra.
Keramická dílna - nová omítka.
Linoleum ve třech třídách.

Mateřská škola:

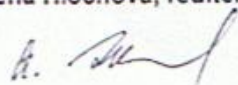
Zastřešení balkonů v MŠ - závada z prověrky BOZP.

Školní jídelna:

Nákup 150 l kotle.

Žádáme, aby dotace do školní jídelny na nákup 150 l kotle ve výši 130.000,- Kč byla zaslána jako investiční dotace dle § 31 odst. 1 zákona č 250/2000 Sb.

Zpracovala: Mgr. Alena Hlochová, ředitelka školy
Dne 6. 12. 2012

ZDROJ: Interní materiály ZŠ a MŠ Úsov.

KALKULACE NÁKLADŮ PŘI PRONÁJMU TĚLOCVIČNY k 1. 9. 2013
(dle nákladů na tělocvičnu v roce 2012)

ZŠ výuka:	<i>18 hodin týdně x 42 týdnů</i>	<i>756 hodin</i>
MŠ:	<i>2 hodiny x 42 týdnů</i>	<i>84 hodin</i>
Ostatní akce:	<i>(diskotéky, školní akce)</i>	<i>20 hodin</i>
Kroužky:	<i>6 hodin týdně x 32 týdnů</i>	<i>160 hodin</i>
Kroužky HČ:	<i>(dle příjmu z pronájmu)</i>	<i>160 hodin</i>
Počet využitých hodin za rok:		1.180 hodin

Spotřeba elektrické energie (teplo, světlo, ohřev vody) 49.781,-- Kč

(dle dokl. F212083, FZ213046)

Spotřeba plynu: 521.808,-- : 2406 čl. = 217,-- x 123 čl. = 26.691,-- Kč

(dle dokl. F212674)

Spotřeba na 1 hodinu: 76.472 : 1180 = 65,-- x 1,05 = 68,-- Kč

Čistící prostředky (bez pap. ručníků a TP)

Celková úklidová plocha školy: 3000 m²

Spotřeba čistících prostředků: 28.014,-- Kč

Spotřeba na m²/rok: 28.014 : 3000 = 9,50 Kč

Spotřeba na tělocvičnu/rok: 290 m² x 9,5 = 2.755,-- Kč

Spotřeba na 1 hodinu: 2.755,-- : 1.180 = 2,40 x 1,05 = 2,50 Kč

Úklid:

Objem mzdových prostředků /rok 13.730,-- x 1,35 = 18.536,-- x 8 měs. = 148.288,- Kč

Úklidová plocha na úvazek celkem: 1.200 m²

Úklidová plocha tělocvičny: 290 m² = 24 % 148.288,- x 24 % = 35.589,-- Kč

Mzd. prostředky na 1 hodinu: 35.589,-- : 1180 = 30 x 1,05 = 32,-- Kč

Opravy, údržba tělocvičny oprava elektroinstalace F210526 2.718,-- Kč, změna způsobu zavírání oken F211469 20.582,-- Kč

Celkem: 23.300,-- Kč

Do nákladů : 23.300 : 1180 = 20,-- x 1,05 = 21,-- Kč

El. energie: 68,--

Čistící prostředky: 3,--

Mzdy – úklid: 32,--

Opravy, údržba 21,--

Náklady celkem: 124,-- + zisk 46,-- = 170,-- Kč

Cena za 1 pronajatou cvičební hodinu od 1. 9. 2013 činí 170,-- Kč

Zpracovala: Tylšarová
Dne 16. 9. 2013

Schválil: Ing. David Kalousek, ředitel školy

